Acta Och Handlinger, som sigh vthi then Stormechtigeste Furstes ...

ACTA
Och Handlinger / som
sigh vthi then Stormechtigeste Fur-
sties och Herres / Herr GVSTAFS / fordom
Sweriges / Göthes och Wendes &c. Konungz tijdh
vtdragit och förloppet hafftie / Och på thet åhr
1547. aff Tryckt vthgångne
åre på Tyoske.
Tryckt j Stockholm / Anno &c. 1598.

SOT // Kungl. förordningar / 2. saml.

Tillkomstår 1598
Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

ACTA
Och Handlinger / som sigh vthi then Stormechtigeste Furstes och Herres / Herr GVSTAFS / fordom Sweriges / Göthes och Wendes &c. Konungz tijdh tildragit och förlopet hafwe / Och på thet åhr 1547. aff Tryckt vthgångne åre på Tyoske.

Tryckt j Stockholm / Anno &c. 1598.

och
Göt
uer
dlen
derff
then
thet
ment
Werl
på th
til ta
tyckte
Rijke
komm
Swe
länge

Til Läsaren.

VThi thesse ACTA och Handlinger warder förnempnligen förmält och tilkenne giffuit then flijt / mödhe / omsorgh och bekymber / Så och mykne lijfzfahre / som then Stormechtigeste Furste och Herre / Her GVSTAF / fordom Sweriges / Göthes och Wendes &c. Konung / vthsiådt haffuer / at komme thette Rijket vthur thet betryck och ålende / som thet på then tijdhen til theß ytterste förderff och vndergång vthi kommit war / egenom then omilde Tyrannen Konung Christiern / som thet dhå infhåt hadhe: Och hwadh berömelse som menige Rijksens Ständer / bådhe Andelige och Werldzlige / högre och nidrige / hans Kong: Maiest: på then tijdh therföre giffuit haffue. Hwar före the til tacksamheet något tilförenne / åhrom 44. samtyckte Arffföreningen / til Rijksens Regering här j Rijket / på hans Kong: Maiest: s Barn och efterkommende / emedhan then *familia* och slechte på Swerdz siden war de. Och medhan nw sådant länge sedhan skeedt är / at thet nw hoos meste par-

ten platt och aldeles j glömsko och förgåtenheet kommit är. Therföre haffuer man thet åter på nytt welet lathe allom wetterligit warde/ på thet at the som icke om sådane Handlinger någen wetskap haffue/ måge ännu rätte sanningen ther om förnimme. Serdeles och för thet/ at the som sakene rätt wille öffuerwåge och betänckie/ kunne ther aff döme och beslute/ huru redeliga en part/ bådhe aff Rijkzens Rådh och flere andre aff Adelen som medh them hålle/ och sigh til them sellet haffue/ nw handle emoot Salige och höglåflige Konung GVSTAFS Barn och effterkommende/ j thet at the emoot them stämple alt thet the wete/ bådhe til theres/ så wäl som til menige Rijkzens högste och ytterste forderff komme kan/ och j så måtte platt förgåte alt thet godhe/ som theres Föräldrar wederfarit är/ och the så wäl som theres effterkommende til godhe åtniute. Men hwadh fahrlige och skadelige stämplinger the haffue hafft förhänder/ och än haffue/ skal klarligen bewijses/ vthaff the Handlinger/ som medh thet förste wil Gudh/ aff Trycket vthgå skole.

ALlom och hwariom höge Öffrigheter/ så och Fur-
ster/ Herrer / Nationer och Stän-
der öffuer all Christenheten/ Ande-
lige och Werldzlige / effter som
hwars och eens wärdigheet / hög-
heet/ ähre och wäsend fordrer och
åsker/Tilbiude wij Sweriges Rij-
kes Rådh och Ridderskap / Andelige och Werldzlige/ Adel
och menige Ständer/ effter all tilbörligheet/ wår vnderdå-
nigeste/ och ganske wälwilligeste och wenlige helsen / så och
wenlige och benägne tienst tilförende/etc. Och foge hwar
och ens wärdigheet/ högheet och allom här medh opå thet
vnderdånigeste/ wenligen och gunsteligen tilkenne / At wij
förhoppes/ och oss vthan twiffuel försee/thet skal jw allom
kunnigt och vppenbaart ware / bådhe vthaff gamble san-
färdige Historier och Cröniker / som och elliest thesför-
vthan/aff menige Sweriges Rijkes låfflige Lagh och stad-
gar tilbewijsende / at thetta Konungerijke Swerige wårt
Fädhernesland / ifrå thes förste begynnelse / och förr än
thetta samme Rijke / til then sanskyllige Christelige Kyrkie
och troo vpliwst och kommit war / som och medhan Hed-
ningarne regerede / ett gammalt frijt och *incorporeret* Rijke
för sigh / och vnder sin ordentlige tilbörlige Öffrigheet/
Crone/ Högheet / Herligheet/ frijt Koor / Wahl/ Stadger/
Lagh och Rättigheter warit haffuer / Och j så måtte/ vn-
der theres Konunglige Crone behållet warit/ och medh sin
Frijheet/ Högheet / Wärdigheet och Herligheet / såsom an-
dre Christelige frije Konungerijker / medh theres Öffrig-
heeter och Ständer / ordentligen (och vthan all medel)
förseedt och stadfäst warit, Och ändoch wäl sant är / at

 vthöffuer

vthöffuer menniſkio minne / ſom och alt ſedhan / haffue jw
en part / vthan all ſkälig orſaak / rättigheet eller lagligit
Koor och Wahl / faſt och hefftigt ſigh vnderſtått / medh
wold och Swerdet / thette Rijke ifrå ſijn Crone / frije Koor /
Rättigheter och Frijheter at förträngie / Så är doch j läng-
den ſamme Sweriges Regemente lijkwäl in til thenne
dagh (ändoch vndertijdhen några woldſamme öffuerfall
och ingrip ſkedde äre) aldeles hoos theres rätte naturlige
och ordentlige Öffrigheter / icke vthan thens alzmechtige
Gudz ſynnerlige förſyyn och nåde (hwilken ſkee ewig tack)
bliffuet och behållet.

Och all then ſtund / för then berörde orſaak ſkuld (ſå-
ſom och här effter vthi längden ſkal förklaret warde) jw
icke afflates kunde / vthan altijdh ther effter ſtådt bleff / at
förtage thette Rijke / ſin Frijheet och Regemente / Och
för thet / at wåre Föräldrer och wårt Fädhernesland ſigh
thet ſamme och thette Konungerijkes högſte Herligheter
(ſom them och icke annars borde) icke förlåtet haffue /
vthan öffuer theres Frijheet och Rättigheet / alffuarligen /
manneligen / ſtadeligen och troligen hållet. Therföre haff-
ue the / ſom effter thette Konungrijke Sverige altijdh ſtått
haffue / offte medh wåld och wålde / emoot Gudh och all
tilbörligheet / til krijg / örlig och oſkyldigt blodz vthgiutel-
ſe / mångehande medel och wåger ſökt / ſom och til thet ſid-
ſte / för ſamme ſaak ſkuld / ſådana gruffueligit / ynckeligit /
ohördt och omenniſkeligit tyranny / ſom then gamble fång-
ne Konung Chriſtiern / fordom Konung j Danmarck / här
j Rijket bedreff / ſigh förorſaket haffuer.

Och för theſſe förbemälte nödträngde / oförwitelige /
beſtändige och rättferdige orſaker ſkuld / haffue wij ſam-
fälleligen / ſom förbemält / ſåſom och thenne effterföliende
Hiſtorie widere förklarendes warder / til at behålle wåre
Frijheter och Rättigheter / och til at mootſtå och affwärie

thet

thet introtede gamble Konung Christierns förskräckelige Tyranny / medh mord / roff / brand och oskyldigt blodz-vthgiutelse / och til at vpråtte Fridh / Roligheet / Lagh / Rått och Råttwyse / genom Gudz synnerlige skickelse / och skinbarlige försyyn / endråchteligen / wälbetänckt / medh gott och fulkomeligit rådh / och aldeles aff en godh och fry wilie / såsom en Konungzlig vthwälielse böör at wara / onödde och otwungne / til alles wåres och menige Sweriges Rykes naturlige Oeffrigheet / Konung och Huffuudh / samfält och synnerligen (effter som thette wårt Fädhernesryke Swerige sitt frye Koor / Wahl / Ordning / Lagh / Sedwane och Råttigheet / aff ålder hafft haffuer) lagligen vthwalt / annammet / stadfäst / crönt / och ther effter / genom oss Rykens Rådh / Ridderskap / Andelige / Werldzlige / Adel och menige Sweriges Konungerykes Ständer / hyllet / sworit / och vthi Regementet insatt / then Stormechtigeste / Högborne Furste och Herre / Herr GVSTAF / Sweriges / Göthes och Wendes etc. Konung / alles wåres nådigeste Herre / såsom en sådan Konung / then ther först och främst aff Gudh / oss tilskicket / och elliest aff Blodh / Stamme / och then råtte Linie / wår naturlige och råtte Konung och Oeffrigheet är / hwilken och oss alle sammens / Fadherligen / troligen och nådeligen / ifrå wår och wårt menige Fädhernesland ewige förtryckelse och ytterste nödh / manneligen fryet / och vthaff sådane på oss bedreffuet Tyranny / ewige tienst och trådom / alle gode Politiers ödeläggelse och vthrotning / vthaff jämmer / ålendigheet och bedröffuelse / och vthi fridh och roligheet / til Gudz helige åhre / och alles wåres wälferd / vthi godh Christelig handel och wandel / åter igen insatt / och som thet allerhögste är / oss alle och thetta wårt Fädhernesryke vthi Gudz fruchtan / och hoos hans dyrebare ord reent och klart / effter then helige Schrifftes råtte mening / alt til Gudz åhre / och vthi godh

Christe-

Christelig fridh/gode Ordninger/Lagh/Rätt och rättwijse/ nw j mång åhr/ och til thenne tijdh/icke annars/ än som en Gudhfruchtig/from och Christelig Konung/efftер Gudz befalning/ och på sitt ämbetes wägna/ ägner och böör/ j så måtte regeret / föreståndet och meent haffuer / at wij alle och hwar j synderheet then alzmechtige Gudh icke tilfylleſt/ therföre betacke kunne/ vthan och härvthöffuer H: Kong: Maieſt: såsom en Fadher j thetta Fädhernesland / medh all tilbörligheet / til at hålle och åhre haffue måge.

Men efftер oss nw vthi sanning förekommit är / hurulunde högbemälte Konunglige Maieſtat til Swerige / för then förbemälte gamble Konung Christierns skuld / meſt alleſtädz / icke alleneſt j thet Romerske Rijke / vthan och hoos alle Christelige Öffrigheter / Konunger / Förſter och theres Land och Rijker / och besynnerligen aff them / som wår rätte och Christelige Konung / oss och thetta wårt Fädhernesland / mindre än medh fog och rätt / emoot Gudh / åhre och all tilbörligheet / och vthan något rättmätigt tilraal / skijn eller tilbörlig Titel / efftertrachte / ilde vthropat / försmädat och förtalet bliffuer / j så måtte / och lijke som H: Kong: Maieſt: sigh vthi thetta Rijke Swerige och thes Regemente / vthan någen ordentlig rättigheet / skulle ſielff inträngt haffua. Så wele wij för sådana orsaker skuld / oue (som thet sigh och wäl egnet och boort hade) wår och menige Sweriges Rijkes anliggiende nödtorfftер / theſſe sakers vmständer / lägenheet och vrsächter / vppenbarligen bewijſe och til at förkunne / Doch efftер egenom thenne förschriffne Konung Christierns begångne tyranny / the mynndigeſte / och meſte delen aff Rijkſens Ständer / wåre Förälдrer / så ämmerligen och vthan skuld / emoot Gudh / åhre och rätt ihiälslagne / mörde och om halſen komne äre (öfftuer hwars siäler sigh then alzmechtige Gudh benäde) och

en part

en part aff oss/ för wår vngdom skuld/ icke haffue förthen skuld ther til komme kunnet/ som och ellest/ at man then höge förwante Stylskaff/haffue ther medh gerne förskone welet/ Therföre är thet til thenne tijdh tilbaka bleffuet.

Doch icke thesmindre/ effter sådana förtaal och olämper/ något wijdere/ och ther hedhan sigh sträckie/ hwadh såsom vnder sådane förtaal och vthropende/ högbemälte Kong: Maiestat/ på sin Konungzlige högheet/ Crone och Rättigheter/ och wåre personer/ til wår ähre/ lämpe/ och menige Rijket til förmodende skade och farligheet/ meent och sökt warder: Så haffue wij och för thesse orsaker skuld/ icke vnderlate kunnet/ vthan ther til (som tilbörligit är) förmanet och rådt/ at H: Kong: Maiest: (doch til thet minste) för sin Konunglige Maiestatz/ wår och menige Rijkssens högste nödtorfft skuld/ thenne Artikel/ medh några flere/ til een grundelig och sanfärdig vrsächt/ och medh beröre wille.

Så wele wij oss nw wisseligen försee/ at the höge Offrigheter och hwar man warde jw vthaff högbemälte Konunglige Maiestatz til Swerige etc. wår Allernädigeste Herres seneste almännelige vthschriffuende/ som H: Kong: Maiest: för förbemälte orsaker/ och vthaff then högste nödh/ j Trycket haffuer mått vthgå latidt/ vthi längden/ aff then förste Artikel j samme vthschriffeuende/ Nädeligen/ wenligen/ och vthi een godh mening förstått haffua/ vthaff hwadh högwichtigt betänckiende/ tilfälle och nödtorfft/ högbemälte Kong: Maiest: sin och menige Sweriges Rijkes höge rättigheet/ vrsächter/ och begrundede sanfärdige genswar/emoot sådana företagne H: Kong: Maiest: ts och alles wåres affuundzmän och fienders tiltränggiande och förolämpen/haffuer bewijst och j liwset komme latidt. Theregnom/ och så mykit saken fordrer/ och tilbörligit är/ the samme/ som oss j så måtte effterstå och beskrije/

theres förmeente/ doch osanfärdigt beskrijende och förtaal/ och sådane Arfflige Rättigheter/ som the sigh sielffue tilmåte / medh sanfärdige förlägninger och anseende bewisninger / fogeligen förlagde / och förkastede bliffue. Och besynnerligen vthi thenne här Artikel / så mykit några förmeente tiltal / vthi offrebemälte Konung Christierns/ aff thet nampn then Andre / fordom Konung j Dannmarck/ saak anrörer/ j samme förbenämpde förste Artickel/ aff thet förberörde och nw nyligeste vthgångne Tryck / thervthinnan the skedde gerninger korteligen öffuerlupne / tilkenne giffuit bliffuer. Och twiffle förthenskuld intet (såsom och then samme saak bewisligen j sigh förlupen är) at sådane och anseende förklaringer och vrsächter hoos ärligit och opartijskt folck/ icke så platt vthan frucht / skole förgångne wara.

Doch huru om alt thetta wara kan/ så besinne wij lijkwäl vthi sanning / at samme högbemälte Kong: Maiest: til Swerige vthgången Artickel j thet sidste Tryck / förschreffne Konung Christiern/ och the samme förmeente tiltaal och rättigheter belangende/ hoos en part/ och besynnerligen hoos then tilträngiende och affgunstige part icke alleneste litet anseende eller nytte beskaffet haffuer/ vthan vthöffuer all orsak/ och emoot fog eller rätt/ bliffuer emoot Kong: Maiest: til Swerige / wår Allernädigeste Herre och thetta Konungerijke olidelige och otilbörlige rättigheter/ j så måtte sökte/ Och ther hedhan trachtet / anthere at twinge thetta Konungerijke/ effter theres egin wilie/ til een merckelig swår Summa penninger/ the förmeente Arffwinger at vthgiffue och skatte/ och flere andre beswäringer vppälåggie / Eller och ther man sådant affsloge / bliffuer medh the wäger vmgångit (ther medh och j lång tijdh / genom mångehande swinde practiker/ haffuer vmgångit warit) at them något beqwempt tilfälle/ sientligen at öff-

uerfalle

uerfalle thette Konungerijke/giffues måtte. Hwar egenom thil thet högste (alle vmbständer oanseedde/och at wår tilträngiende wederpart / hwarken aff Gudh eller menniskior/ medh någen råttmätig eller tilbörlig Titel / ther til rått eller råttigheet haffue) efftер wår naturlige och Christielige Konung aff Gudh stadfäst/ och wår tilbörlige Öffrighetz Sweriges Rijkes/och alles wåres tilwext och wälferd / vthi så måtte/ ändeligen och fahrligen efftertrachtet och städt bliffuer.

Hwar nw Gudz budh sielffue Råttwijsheten / och all Lagh/ menniskligе åhrligheet och Naturen / måtte haffue rum eller stadh/dhå skulle/ j then måtten the samme / som sigh genom sådana förmeente råttigheter / in til Kong: Maiest: thette Rijke och oss trängie wele/ vthan twiffuel sigh sielffue rätte och sticke/och thes förvthan / til andre förehaffuende wåger / platt ingen vrsaak haffue eller sökie.

Doch ee hurn om thette wara kan/ måtte wij sådant ställe then alzmechtige Gudh j händer/och förse oss vthan twiffuel/ efftер hans Guddomelige nåde/ wår och menige Sweriges Rijkes höge förtryckelse / och alles wåres ålendigheet / som wij tilförende lijdit och öffuerståndit haffue/ och wåre ödmiuke innerlige böner/ Fadherligen hördt/och oss åter igen/wår naturlige Öffrigheet och infödde blodh/ thenne nw regerende Konunglige Maiestat / til Konung och Öffrigheet giffuit haffuer / och genom sin Guddomelige nåde/ och thetta medel / vthaff tyranny rådder och hulpit/ Then samme warder och så H: K: M: och oss/vnder sine wingers beskärm/och efftер hans Guddomelige behagh/nådeligen widh macht hållendes och beskärmendes.

Och vthöffuer alt thetta / efftер thetta Konungerijkes höge lägenheet platt intet hielpe / eller och ifrå sådant tilträngiende affståndet bliffue kan/och at man Kong: Maiest: och Sweriges Rijke / medh sådane efftertrachtende

icke förskone wil/ För hwilken orsaak skuld/ wij til thet högske/ och j längden ytterme re förorsakede warde / wår Allernådigeste Herres och naturlige Konungz höge Rättigheet/ så och wår och thetta Konungrijkes nödtorfft / genom the förlupne skedde gerninger och sanfärdige förklarninger / at uppenbare och j liwset komme låte. Så wele wij medh then Allerhögste betyge / at wår Konungz och Herres mening / icke heller ån wår / ther hedhan benägen warit haffuer/ thenne skedde Historie så klarligen at beröre/ uthan hade helst seedt / at ther medh hade förskonet bliffuit. Doch efter thenne saak icke alleneſt anrörende är Kong: Maiest: til Swerige / wår Allernådigeste Konungz höge *autoritet*, lämpe/ Regemente / Crone / Rijke / Förstendöme och Land/ uthan och ther hoos oss alle almenneligen/ samfält och synnerligen/ och alles wåre wälferder medh anrörer. Så äre wij förthenskuld theregenom trängde / och kunne för ingen deel / för wår ähres och rättigheetz beskydning skuld / och wår skyldige troo / plicht / eedh och löffte / ther medh wij H: Kong: Maiest: och Sweriges Crone förbundne äre/ vndwijke/ at wij jw måtte thesse skedde handlinger wijdere förklare/ och j liwset komme late. Förty wij bekenne oss skyldige wara/ uthi alle saker / hoos H: Kong: Maiest: och hans Maiestatz vnge Lijffzårffherrer / alles wåre nådigeste och nådige Herrer / som the naturlige och hyllede Konunger / och tilkommende Arffuinger / at wåge och upsättie/ lijff/ godz och blodh.

Och hwar saken sigh nw så tildrage kunde/ at thenne Historie / j thetta närwarende wårt uthschriffuende / uthi sigh ingen affkortning eller förlindring lijde/ uthan een rätt och sanfärdig förklaring uthi längden fordrandes warder / theregenom tiläwentyrs skarpe ord infalle måtte. Så wele wij här medh hwars och eens högheet / wärdigheet / Conditioner och ständ / på thet flitigste / wenligen

och j

och j then bäste måtte bedet och förmanet haffue / vthi sådane saker/ oss icke anners/ån såsom then *protestation* förmälder/som Kong: Maiest til Swerige sielff vthi sitt vthschriffuende giordt haffuer / nådeligen och wenligen förmerckie/och sådant icke anners ån för högbemälte Kong: Maiest: wår / och thetta Sweriges Rijkes högträngde nödtorfft förnimme / så at wij emoot wår wilie/ egenom wåre wederparters förorsakan/ ther til nödträngde bleffne åre/ och ellieft the andre meninger/ som til äwentyrs någer ther aff tage måtte/ icke oss/ som sådane gerninger öffuergångne åre / vthan them samme / som sådant medh gerningerne bedriffuit haffue / och Historien j sigh sielff tilläggie/ och myckit heller (som Christeligit och tilbörligit är) medh oss til medlijdende/ån ellieft sigh til någen beswäring / thevthröffuer beweke late. Doch wele wij lijke som Kong: Maiest: til Swerige/ j thenne Artikel förbetinget/ och så här medh protesteret haffue/ at wår mening icke är/ Konunglige eller Förstlige högheter / eller någen til skade sådant at beröre / vthan alleneft then sanfärdige Historie/ alles wåres / och thtta Rijkes anliggiende nödtorfftер at effterfölie/ som wij och icke heller anners wele/ j then måtten/ förståndne warda.

Och effter som förbemält är/ wij oss til theſſe skedde gerninger beroope och här medh Historien fulfölie wele/ Så haffuer thet sigh så begiffuit / såsom och tilförende något berört är/ hurulunde j the gamble tijdher/ så och nw nyligen/ haffuer jw faſt ther effter ståndet warit / thetta wårt Fädernesland/ ifrå Cronones och thes Rijkes frijheet och rättighet at förträngie och vndertrycke / Så at för then orsacken skuld mykit krijg / och många sientlige handlinger sigh tildragit haffue / J så måtte / at thette Konungerijke Swerige altijdh / vthi swår anfechtning / bedröffuelſe och ofridh warit haffuer/ vthöffuer hwilkit/ vthi

längden / för sådane oroligt / och the främendes öffuerfalninger skuld / thetta Rijket så fast beswäret och förhäriet wardt / at thetta Rijke wårt Fädhernesland kom therwthöffner j stort fördärff / och längre sådant at fördrage / beswärligit falle och ware wille. Och ändoch samme wåre fiender / på then tijdh intet besynnerligit beskaffe kunde / så bleff doch / genom the wenlige och lijdelige föreslagne medel så mykit beskaffet / at vnder godh troo / loffue och tilförsicht / wåre Förfädre / genom städtlige löffter och höge tilsager / sigh ther hedhan haffue bewåge och öffuertale latidt / at thesse Try Konungerijker / Swerige / Dannmarck och Norige / til een ärfflig Föreening / sigh emellan ingångne åre / doch at hwart Rijke / til sijn Crone / Höghеet / Frijheet och Regalier / vthan fahrligheet eller förminskelse blifwa skulle / Som är / at öffuer thesse Try Konungerijker En Konung / som medh förbemälte Try Rijkernes Rådh och Ständer / Andelige och Werldzlige personer / vthwaldt worde / regere skulle / och hwart ett aff thesse Try Rijker / såsom sitt egit Fädhernesland / troligen och Konungligen meene och föreståå / Och hwar Crone för sigh / hoos sine gamble Rättigheter / Statuter / Lagh och Ordninger / bliffue late. Så skulle och meningen / medh sådane koor och vthwälielse så hållen warde / At vthi sådane måtte / icke thesmindre / hwar Crone widh sitt Rijke / widh sine tilhörende Förstendömer / Land / Herskaffter / Städher och Lähn / bliffue skole / och til at vthwälie sigh en Konung offörbundne / och j så måtte oförkortede bliffue / At Wahlet til thet förste skulle Dannmarcks Crone tilkomme / Thernäst / när sådane regerende Konung dödeligen affginge / dhå skulle Kooret och Wahlet / then annan gången / vthan alt medel / komme Sweriges Crone til / öffuer thesse Try Rijker / effter theres godtyckie och lägenheet / at wälie och stadfäste / Och til thet tridie / effter then regerende Swenske Ko-

ske Konungz dödelige affgång / som och vthi lyke måtte/ alle Try Konungrykerne/ vnder sitt wold hasse hade/ skulle sedhan Wahlet komme til Noriges Crone/ och så fram deles ifrå Regemente til Regemente / effter hwars Konungz affgång/ themne samtyckte Ordinantie at hålle och fulfölie. Doch war här hoos förordnet och föreseedt / at hwar och en stadfäst Regent / medh the andre Rykernes samtyckie skulle annamet warda. Thernäst/ at alle och hwart ett Ryke/ vthöffuer theres gamble sedwaner / medh olaglige beswäringer och beskatninger/ icke förtunges skulle/ vthan hwadh som vthi hwart Ryke tilstädes wore/ förwärffues/ föröffres / vpburit och förbättret bliffua kunde/ hoos hwilkin Crone för sigh thet helst skedde / hwadh heller thet wore medh Rykens skatt / lösörer/ *Munition*, Skip/ och allehande Krygzrustninger / til land eller watn tienligit / eller och ther effter vthan the andre Rykernes skade och afforacht / tilskaffet warda måtte: Thet samme skulle altsammens/ intet vndantagendes / hoos hwart Ryke för sigh och thes Crone / vthan hinder eller förminskelse tilstädes bliffue. Och så hwart Ryke vnder then Ene annamede Konung / vnder theres egen Crones Rådh bliffue / och icke thet Ene Rykens Rådh / öffuer the andre Rykerne eller Rykernes Rådh styre och regere / vthan hwart Rykens Rådh / vnder then samme Konung och thet Ryke/ ther vthi the besitne äre / theres wäsend och städ haffue. Alt j then mening/ för then orsaak/ at egenom sådana förening och tilsammens förbindelse (såsom Sweriges Rykes håp och förtröstning war) alle Rykernes wälfert thes bätter beskaffet/ och thesse Ryker ifrå ofridh/ och thes lätteligere til fridh och roligheet komme måtte.

Och ändoch wärt Fädhernesland på Sweriges Cro-
nes högheetz wägna / vthi thenne förening tilbörligit be-
tänckiende hade / på hwilkit Ryke then förste vthwälielse

och Re-

och Regemente begynnes skulle / Doch effter Danmarcks Crone / medh En Konung vthi theres Regemente allrede förseedd war / vnder hwilken sådane förlijkning vprättet bleff / Så haffuer lijkwål Sweriges Rijke sådana beslutning (doch sin högheet och Regalier vthan skade eller förfång) effterleffuet / medhan the på then tijdh ingen Konung hade / och then förste vthwälielse / som dhå Danmarcks Crone tillatin bleff / alt vthi then bäste mening efterfölgt. Doch effter thesse *casus* eller fall sigh begaff / at thet frije Koor / Wahl och Regemente något ther effter Sweriges Crone tilkom / och effter sådane förenings lydelse / hade wåre Förfädre boort / öffuer thesse Try Konungerijker at wälie En Konung / haffuer Danmarcks Rijke vppå then tijdh / vthöffuer och emoot sådane ingångne fördrachter och bewilligede handlinger / vthan Sweriges Rijkes medhwetskap / rådh eller fulbordan / för sigh en annan Konung annamet / och icke alleneft för sigh och Danmarks Crone / vthan och then samme Regent öffuer alle Try Rijkerne stadfäste welet / och j så måtte icke alleneft samme förening tilbake satt / och Sweriges Rijke then samtyckte Rättigheet / som Sweriges Crone och icke Danmarcks Rijke / på then tijdh tilkom och haffue borde / bleff förtagen / vthan thet som meere war / så bleff vthöffuer then vprättede / bewilligede handling / emoot all Lagh och Rättwijsheet vnderständit / Sweriges Rijke til sin högste Frijheet / Högheet och Regalier / här medh wold och förfång göre. Förty thet är jw klart och vppenbart / at effter then Förenings lydelse / hade Danmarcks Crone / sigh j sådane fall / effter theres Konungs (som och aff thesse Try Rijker annamet war) dödelige affgång / jw effter all tilbörligheet / boort latet komme Walet ifrå sigh / och effter then samtyckte Ordning / til Sweriges Crone / Så at the jw icke haffue hafft macht vthöffuer then förening / som förbemält är / thesse Try Rijker emel-

ker emellan giord war / at wälie en Konung öffuer theſſe Try Rijker / och ändoch mykit mindre / förvthan Sweriges Rijke / öffuer the andre både Rijker / Danmarck och Norige / eller til thet ringeſte öffuer Danmarſks Rijke allene för ſigh at förſörge Regementet. Och vthöffuer thetta / ſå haffuer ändhå mykit olijkere warit / at the ſigh vnderſtode / icke alleneſt thenne förening tilbaka ſättie / vthan och Sweriges Crone / hennes Frijheet / Rättigheet / Koor och Wahl / ſom doch thesförvthan / hwar thenne bewilligede handling än icke warit hade / ändhå Swerikes Rijke tilhörde / och förbehållet war / at drage vnder främmende wold och Regemente / och j ſå måtte ett frijt Konugerijke ifrå wahlet och then bewilligede handling at förträngie.

Och om än faſt ſlijkt fall måtte ſatt warde / ſom doch thet ſamme för ingen deel / aff wåre Föräldrer / eller aff oſſ til thet ringeſte ſkal tillatet warda / at een ſådana oordentlig vthwälielſe / vthaff nägen för ſkälig och lijkmätig achtet eller förmeent warda måtte / och om faſt lijkwål platt tilbaka ſatt bliffuer / at Sweriges Rijke / på thet tilfalne Wahls och Regementes wägna / emoot föreningen / vthöffuer the andre Twenne Rijker ſijn Rättigheet betagen warda ſkulle: Så wil lijkwål thetta efterfölge / at egenom ſådana / then annen partz öffuertädelſe och oordentligit Wahl / kunde jw Sweriges Rijke ſitt frije Wahl / vthi ingen måtte / betagit bliffue. Och j ſådane affſyndering wille jw efter Naturen och tilbörligheet rätt wara / at hwilken Konung öffuer Sweriges Rijke och Crone regere ſkulle / at och then ſamme / egenom wårt Fädhernesland Ständer och ledemoot / medh alles theres endrechtelige ſamtyckie / Koor och Wahl / til Regementet vthwald och ſtadfäſt bliffue ſkulle. Men efter ſamme Trenne Rijkers förening / haffuer jw Wahlet vppå Swerige och icke på Danmarck / efter all tilbörligheet wara boort / och för ingen deel tillatit bliff-

eit bliffue/ at Dannmarcks Crone (all then ſtund hon vthan hörder hade en gång bruket ſitt wahl) nw åter igen/ emoot föreningen/ at tilſättie eller anname någen Regent/ ſom hon och icke heller kunde haffue ther någen macht til.

Så och vthöffuer thetta/ om ån faſt ett ſådana fall måtte ſatt eller företagit warde/ på then förenings wägna/ ſom emellan theſſe Try Rijker/ på then tijdh ſtadfäſt war/ och at thenne vthwälielſe rätt och ordentligen tilgången wore/ och hoos Dannmarcks Crone ån faſt warit hade/ ſom doch icke ſkeedt är: Så hölle doch lijkwäl the fördrachter/ vthi ſådane vprättede handlinger/ theſſe Artickler/ at hwart och ett Koor/ medh alle Rijkernes ſamtyckie/ och the andre Rijker vthan förfång/ til theres Croner/ Frijheter och Regalier/ wara ſkulle. Theſſliketh ſå ſkulle och icke något Furſtendöme/ Land/ Herſkap/ Städher eller Lähn/ icke heller någen ſkatt/ löſörer eller Rijkſens *munition*, Skip/ Skytt/ eller hwadh vthi hwart Rijke finnes kunde/ eller förbättret och förmeret bliffua måtte/ ifrå thet ſamme Rijke och Crone bortfördt eller affhändt bliffua/ vthan ther hoos niwtes/ brukes och behälles. Men huru Sweriges Rijke/ effter thet förbemälte oordentlige Wahl ſådant hållit är/ thet haffuer ſigh vthi mångehande måtte nogſampt befunnet/ Och ſynnerligen/ ſå är och Gothland therveth öffuer/ emoot all ſkääl och rätt/ Sweriges Crone/ ther vnder thet altijdh legat/ och medh all rätt och ſkääl tilhöre haffuer/ ifräträngt wordet. Thertil ſå bleffue ſw och Sweriges Rijkes ſkip/ förſt när ſamme förening/ öffuer theſſe Try Rijker vppå gick/ och dhå ſom vthöffuer theſſe Try Rijker then förſte Konung regerede/ genom liſt och behändigheet/ medh theres *munition* och Krijgzruſtninger/ til watn och land tienlige/ medh flere andre Rijkſens nödtorfftер/ vthaff Sweriges Rijke och til Dannmarck bortförde/ och ther behäldne.

Ther

Ther til så bleffue aff Konungen j Danmarck / främmende och vthlänninger / hÿt in j wårt Fädhernesland til Befalningzmän och Embetzmän insatte / hwilke fast medh öffuerwold och owanlig Lagh / vthi theres Befalninger och Embeter / thetta Rÿke ochristeligen regerede / och vthi sin egen Konungzlige person thetta Rÿke (som wäl tilbörligit warit hade) ingen reese besökte wille / och platt ingen kärleek eller lust ther til hade / Och förthenskuld genom sådana Kongens fråwarelse / kom saken så wÿdt / at egenom the främmende Embetzmän / mångehande öffuerlast och mykit ondt vndersåterne tilfoget bleff. Och ändoch vthöffuer sådana woldzwärcker / offte här aff Rÿket / vndertÿdhen genom enslige personer / och stundom aff then menige man / om förandring / förbättring och tilbörlig rätt / besökt wardt / så bleff man lÿkwäl hwarken hörd eller achtet / vthan medh sådanne öffuerlast / ifrå then ene tÿdh til then andre / altÿdh genom fingrer seet och tilstadt. Och j så måtte är thenne Artickel / som samme förening innehåller / at hwart och ett Rÿke / genom sine infödde och j Rÿket besittne Inwånere / vnder then samme Konung / skulle regeret warda / platt intet hållen eller fulfölgd. Och thervthöffuer / huru Rÿksens Dretzel / Skatter / och annet meer / hoos Rÿket bleffne åre / thet är meer än klart för ögon. Förty Sweriges Rÿke / genom sådane affdrachter och bortförninger / så wäl när Rÿkerne wenligen och wäl fördragne wore / som j the fiendtlige tÿdher / så förarmedes och vthöstes / at ganska ringe här tilstädes bleff.

Såsom och Noriges Crone j förtÿdhen thet samme wäl befunnet haffuer / och hwar Sweriges Rÿke / förmiddelst Gudz nädige tilhielp / och thenne närwarendes Kong: Maiest: Konung Gustaffs Konunglige och manlige vndsätning och förlösning / ifrå förbemälte Konung Christierns fahrlige wåger / som han thetta Rÿke achtede /

icke reddet hade / dhå stodh thet vthi lijke måtte / medh Sweriges Rijke / på sådane wäger / at vthaff thetta Rijke een Prouintz eller til några ringe Förstendömer förandret bliffue skulle / Therföre och Ridderskapet / Adelen / och the förnämligeste aff Rijkens Ständer / så jämmerligen vthrotet worde / och ytterm ere bliffue skulle. Men huru then förbemälte ärfflig förening / på Regementsens wägna / medh wårt Fädhernesland är meent wordet / sådant kan man nogsampt härvthaff förmärckie / Förty huru then förste Konung / som aff the Danske vthwalt wardt / och efter samme förening thesse Try Rijker innehade / på then tijdh vnder ett behändigt skijn / lijke som thet til någen feigde skulle behoff warit / the Skip och Krigzrustninger / Skytt och annet slijkt / som Sweriges Rijke tilhörde / the Swenske affiänte / och alle andre Rijkens nödtorfftер bleffue j then acht och mening förde / in vthi Danmarck / at sedhan når Sweriges Rijke / härregenom medh sine Krigzrustninger förswaget bleffuet war / och then Ordning medh Wahlet och Regementet fulle dhå in på Swerige / dhå hade man theske bätter orsaak och lättere tilfälle hafft (hwadh som tilförende betänckt och achtet war) vnder sådant förmeent gott skijn / at ställe vthi wärcket / som och skedde / at så offte Sweriges Rijke öffuerfallet bleff / dhå haffuer man jw icke förgätit at bruke thenne Regel / at wårt Fädhernesland / haffuer icke anners än för een Skattkammer och rooff för them wara most.

Om nu wåre Förfädhre och Sweriges Rijke nogsame och rättmätige orsaker / fog och tilbörligheter hafft haffue at förekomme sådane förlupne handlinger / som til Cronones och wårt Fädhernesslandz ewige fördärff och vndertryckelse komme wilde / sigh och thetta Konungerijke / widh theres Crone / frijt Koor och Wahl at behålle / rådde och beskärme: Sådant wele alle höge Potentater / Churfurster /

furſter/ Förſter/Ständer/och hwart ett Rÿke/Furſtedöme/ Landzänder och vnderſåter / och hwar och en ſom ſådane fall eller wedermöde föreſtå måtte / betänckie / öffuerwåge och beſlute/huru hwars och eens högheet/ſådana ſins Mai-eſt: förtryckelſe / och hwart ett Rÿke / ſigh ifrå ſin Crone/ lagligt Koor och Wahl gerne wille förträngie late / och huru lidelig eller lägligit hwart och ett Rÿke / Chur och Furſtendöme / Herſkaffter och Landſkap ware wille / ſigh ifrå ſin ordentlige och naturlige Öffrigheet / Frÿheet och Rättigheet / och vnder främmende wold och twång / at förträngie och vnderkuffue late.

Men når Sweriges Rÿke/ efter ſamme förening/ hade nw fått Wahlet til ſigh / och ändhå thes förvthan hade ſin Crones Frÿheet och Regalier / genom Koor och Wahl/ och hwarken j then förening / eller ellieſt / ſigh ther ifrå begeffue kunnet: Så haffuer man doch lÿkwål ſeet och befunnet / hwad theſſe Rÿker theregenom meent bleff. Och förthenſkuld haffuer Sweriges Crone / medh åhre / fog/ rätt och tilbörligheet/ ſådane förenings öffuerträdelſe/ ſigh icke allene beſwäret befunnet / vthan ſigh och hennes höghheet och rättigheet/ medh åhre/ rätt och ſkääl / bruke moſt/ och förvthan ſamme förenings affträdelſe / förbemälte oordentligit Wahl/ doch icke wÿdere / vthan allenaſt ſå myckit ſom Sweriges Crone j ſigh hennes Frÿheet / anrörer/ förekomme moſt. Och ändoch Sweriges Crone / på then tÿdh (effter Wahlet henne tilfull) hade och ſå hafft ther til god fog och rätt / ſå haffuer hon doch/ för ſynnerlige orſaker / fridh och roligheets ſkuld / icke wÿdere tilegnet ſigh ſamme Wahl / än at vthwälie och ſtadfäſte en Konung/ vthöffuer Sweriges Rÿke/ och myckit heller then Rättigheet/ henne tilfull medh Wahlet vthöffuer the andre Tw Rÿker/ falle latit/ än för ſådane förtreet ſom the lÿdit hade / någen blodzvthgiutelſe at vpwäckie. Och ſåſom tilförende

rende berört år / hwar wårt Fädhernesland / hade dhå mått niwte roligheet (såsom then alzmechtige Gudh oss dhå medh sådana wår egen Regent förseedt hade) hade wij oss medh wårt Fädhernesland / såsom och ån nw idagh / wål benöye latet / och hwadh en annen tilhörer / föge begåret / så år thet och här medh förbleffuet.

Och dhå som wårt Fädhernesland nw endrechteligen / och effter lagligit Wahl / öffuer Sweriges Rijke / theres egen Regent / thenne nw regerende Kon: Maiest: til Konung vthwalt och stadfäst hade / som effter höglåflig ihugkömelse / Konung Carls / then rätte Linies näste Slecht och Blodzförwante år / dhå trachtede man och icke allenest ther effter / sigh at benöye late / medh sådana öffuerfall / på thet förberörde otilbörlige Danmarcks Crones annamede Wahls wägna / vthan och til öffuerflodh (the fördrachter och all rätt och tilbörligheet oansedde) vthi theres företagne orättmätige vthwälielse / en annen Konung / som til Danmarcks Crone aff them vthwalt war / j thetta Rijke / emoot alle förbemälte fördrachter insättie wille / och wårt Fädhernesland / öffuer sådane föreninger om Wahlet / ifrå Sweriges Rijkes gamble frije Wahl / Regalier / Höghyeter och Jurisdictioner / til twång och ewig trældom / aldeles och platt vnder een föreschriffning at vnderkuffue och trängie tilsinnes wore.

Hwarvthöffuer är thet så wijdt kommet / at mångehande wåger / practiker och anslag haffue brukede warit / ther egenom orsaak giffues måtte / sådane vpsätt vthi wercket ställe / och (ty werr) som nogh bewisligit är / synnerligen j thetta wårt Fädhernesland / at mykin twedrecht / ofridh / blodzvthgiutelse och alt ondt / vthaff en part höge Ständer / som wore the Andelige personer / thetta Rijke påskyndet och tilfoget warit haffuer / hwilke på then eene sijden jw besynnerligen ther effter stådt haffue / at komme thetta

Rijke /

Rijke/ theres eget Fädhernesland / ifrå theres rätte och tilbörlige Öffuerheet / och vnder främmende wold igen / och j så måtte/ vthaff ett gammalt frijt Konungerijke (til Cronones fördärff och vndertryckelse) ett främmende Regemente at vprätte / Som och nogh bewisligit är / huru mykit oskyldigt blodh/ genom sådane förbemälte the Andelige Ständers tilskyndan och förorsaken / jämmerligen vthgutit är. Så haffuer och hoos the samme / genom then gamble Konung Christiern aff thet nampnet then förste/ fördom Dannmarcks Konung / så mykit sökt och förhandlet wordit / at all then stund / vthaff förbemälte orsaker/ thet öffuergångne oordentlige Danske wahl/ som the sielffue sigh antagit hade/ vthöffuer Sweriges Rijke / ingelunde medh rätte komme kunde / så wille the förthenskuld genom vppenbarligit öffuerwold / och medh Swerdet / thet samme förbemälte otilbörligit Wahl widh macht haffue och stadfäste / och så theregenom ett sådant gammelt och frijt Konungerijke ifrå sijn Crone/ Högheet/ Koor / Wahl och Rättigheter at förträngie.

Så är nw härvthaff kommet/ egenom förbemälte the Andelige personers tilskyndan / at then rätte och naturlige Swenske Konung Carl/ höglåflig ihugkommelse / ifrå sitt Rijke och Regemente förträngd bleff/ och then förbemälte gamble Kong Christiern thervthöffuer medh Häreskrafter/ genom förbemälte theres tilskyndan / och ellest genom hemelige/wenlige och lijdelige föreslagne medel och wäger/ som Sweriges Rijke skedde/begaff och inträngde han sigh vthi thetta Rijke. Men hwadh vthi sådane hans Regementz tijdh / sigh tildragit haffuer / och ytterme er / huru samme Konung Christiern sigh sielff och förmedelst the samme / som honom vthan skääl och rätt / hijt in / ordrede/ åter igen medh rätte fördriffuen bleff / sådant wele wij aff een godh wälmening beskå late / och thet samme til the

Den Andelige tilskyndan

sanfär-

sanfärdige oförmängde och oförfalskede Historier / som
thervthöffuer schreffn: åre/til at förklare stält haffue. Ach-
te och på thenne tijdh icke förnöden wara/wijdere ther om
at beröre/som och huru hans son Konung Hans ther effter
vthi lijke måtte thetta Rijke inne hade/och ther effter trach-
tede / at förträngie Sweriges Rijke ifrå sin Frijheet och
Rättigheet / och j hurudane måtte samme Konung Hans
och så genom wenlige förhandlinger och höge tilsager / e-
moot then gamble Herr Steen Sture / som på then tijdh
Sweriges Rijkes *Gubernator* war (hwars siäl Gudh benå-
de) sigh vthi alle måtte hållet och skicket haffuer / och huru
thetta Rijket åter igen förorsaket bleff/och ingelunde vnd-
wijke kunde/ at sökie andre tilbörlige wäger / alt sådant re-
ferere wij och ther til / som förschriffuit står. Och ändoch
alt thetta skulle wäl medh rätte vthi längden förklaret
warda / så wele wij doch ogerne om them som j Gudz ro-
ligheet åre/ at röre / och them heller så mykit then Historie
någrelunde lijde kan/ förskone.

Hwadh som nw til begynnelsen och samme skedde ger-
ningers rätte tilgång / thesse saker fordra kunne / achte wij
så mykit ther til behöffues / på thenne tijdh / och effter lä-
genheten och vmständerne nögsampt berört ware/och we-
le nw här effter wijdere fulfölie huffuudhsaken / och för-
tälie the samme skedde gerninger/ som Konung Christiern
aff thet nampnet then Andre / fordom Dannmarcks Ko-
nung / som än nw j lijffuet är / här j wårt Fädhernesrijke
bedriffuit och begångit haffuer.

Och ändoch samme Konung Christiern togh sigh fast
och hefftigt före/ thetta Konungerijke Swerige/ vnder sitt
egit wold och wälde at vnderkuffue / lijke som hans Fa-
ders fadher thet tilförende giordt hade / och förthenskuld/
som förre är sagt / förmeente han sigh at haffue tiltaal och
rättigheet til Rijket / ther vppå han sigh och refereret och

beropet

beropet haffuer / effter både the framlidne Konunger och j
sådane mening / medh wold och wälde / och vthan någen
rättmätig Titel eller Rättigheet / genom mångehande för-
slagh / som doch intet hållne bleffue / sigh vthi Regementet
oordentligen sielffue inträngde / och komme så ther medh
vthan tilbörligheet til Cronen: Så warde doch förberörde
förklaringer j grunden bewijssendes / at samme Konung
Christiern eller hans arffuinger / på hans wägna icke til thet
aller ringeste / medh någen rätt / kunne sigh thes til at frögde
eller beröme haffue. Förty ändoch wäl sant är / at högbe-
mälte både Konunger medh otilbörlig wijs och wold / och
så genō wenlige föreslagne medel och handlinger / som doch
platt intet hulles / trängde sigh huldskap och manskap til /
här j Rijket / hwilkit doch medh rätte icke skee måtte / at en /
som hwarken aff Gudh / eller medh någen Lagh / Ordning /
eller på Naturens wägna / ther til rätt eller skääl haffuer /
sådant sigh vnderstände / eller företage måtte: Så är doch
samme thetta Rijkes intagelse så skicket och förorsaket / at
icke Rijket / vthan the förbemälte för sigh haffue sielffue
trängt och skilt sigh ifrå sådana Regemente / effter hwadh
the vthloffuede / bleff platt intet hållit. Förty hwar och en
Christelig Öffrigheet är jw skyllig och plichtig / at hålle si-
ne tilsager / eedh / löffter och förplichtelser / som j Crönin-
gen / genom handlinger / fördrachter och ellieſt skedde och
beslutne warit haffue / och vndersåterne ifrå Gudz ähre / icke
heller ifrå theres Frijheter och Rättigheter at förträngie.
Och förthenskul kan sådant skijn eller Arffuelig rättigheet /
som samme Konung Christierns förmeente Arffuinger / e-
moot thetta wårt Fädhernesland kunne förewende haff-
ue / them platt intet hielpe / eller til thet ringeste oſſther om
til at tiltala haffue / mykit mindre och för ingen deel / sigh
för några Arffuinger / eller ellieſt haffua någen rättigheet til
thetta Rijke / för sigh eller the som them tilkomme / berōm-

me måge eller kunne/icke heller medh något thet allerringeste bewijs/aff wåre Förfädhre eller oss/ eller thetta wårt menige Fäderneslandt/ them efterlate/eller bestå wele eller kunne.

Doch lijkwål alt thetta oanseedt/ så skal och samme Konung Christiern / för sigh sielff / vthan wåre Förfädhers/ wår och Sweriges Rijkes medhwetskap / fulbordan och tillatelse / når han gick til Giftermål och Echteskap / sigh och så på Sweriges Rijke/ ther til han doch ingen rått hade/ troloffuet och gifft haffue/ ändoch at han/ eller the honom tilkomme / thetta Sweriges Rijke aldrig vthi någen rolig eller ordentlig *possession* eller besittning hafft haffue. Oachtendes / at wij honom thet samme och icke tilstå / och aldrig för wår Herre och Konung bekenne kunne/ måge eller wele/ som han och mykit mindre / någen rättigheet ther til haffuer / hwar wij och tilförende thet wetet hade / dhå hade wij jw altijdh thet samme til thet högste welet förswara/ mootsäye/ och ther ifrå förbetinget haffue.

Och haffuer nw hwar och en til at öffuerwåge / medh hwadh rått och tilbörligheet / samme Konung Christiern haffuer boort och vnderstådt sigh/ett sådant frijt Konungerijke / vthaff egen argheet / ifrå sijn Crone och Regalier/ och vnder een annen främmende Crone at förtryckie / och sigh inträngie/ förr än han medh frijt wilkoor och ordentlig stadfästelse/til Regementet förfordret och intagin warit hade. Och öffuer thetta/så hade honom jw icke boordt/ at förskänckie eller förschriffue något ifrå them/hwilke hans egne medh rätte icke warit haffue/ och besynnerligen Land och folck / hwilket och ellieſt emoot naturen och all Lagh och tilbörligheet är.

Nw öffuer alt thetta / efter then förre mening / at thetta Konungerijke Swerige/skulle medh wold och Swerdet ifrå sitt Regemente och Frijheet förträngt warda / och theres Koor och Wahl them förtagit: Så haffuer Konung

nung Christiern sigh på thet allerwälligeste / til land och watn förstärckt / och Sweriges Rijke öffuerfallit / och åter igen / såsom hans Förfädhre / röffuet / brändt / ihiälslagit / och mykit Christeligit blodh vthgiute latit. Hwarföre haffuer wårt Fädhernesland / och wåre Förfädhre / och en part som ån nw j liffue åre / honom j så måtte (medh manligit hierte och sinne) sådant mootstånd giordt / at han genom sine företagne fiendtlige öffuerfalninger alzintet vthrätte / eller medh sådane wold beskaffe kunde / vthan kom therovthöffuer j sådane fahrligheet / både aff hungers nödh / så och för Sweriges Rijkes manligit mootstånd skuld / at han samme Konung Christiern sitt Krijgzfolks nederlag wisseligen för ögon sågh / och at han icke vthan swår skade och fördårff ther ifrå komme kunde. Therföre togh han sigh före / på thet hinderlistigeste (och vnder thet skijn) medh wenlige handlinger och tilbudh / sigh förnimme late / och föreslog / at han en beståndig och ewig frijd / emellan Swerige och Danmarck / och emellan sin person och Sweriges *Gubernator* vprätte wille / så at Sweriges Rijke ther effter hoos sitt Regemente / vthan alt förfång bliffue måtte / och een beståndig tilförlåtelse emellan begge Regenterne och Rijkerne stadfäst warda skulle.

Och förthenskuld haffuer nw Konung Christiern til sådana sin menings ändelig och beståndig affhandlung begåret / at han medh vnge Herr Steen Sture / på then tijdh Rijkens *Gubernator* til taals och handlings komme måtte / til at beslute Conditioner och medel / til sådane företagne föreninger. Ther vppå hade nw wälbemelte Herr Steen / såsom en from Herre (oanseendes at Konung Christiern och hans Krijgsfolck / för hungers nödh och Sweriges macht skuld / medh Gudz hielp / wål hade mått nederlagt warda / och saken til andre wåger kommit) sådant icke förmodet / vthan förhoppedes / at såsom Konungslige

ord och taal stadige ware borde / så skulle och hiertat såsom munnen / och munnen såsom hiertat wara / och at här vp under intet sweek / argelist eller fahrligheet skulle sökt eller bruket bliffua / och til at förekomme ytterm̃ere blodzvthgiutelse / och at thesse Rijker på alle sijder / en gång vthaff thet långwarige krijg / och til fridh och roligheet komme måtte / Therföre haffuer then fromme Herre / vthi een godh oswekachtig mening / sigh och wårt Gådhernesland / til sådana wenlige handlinger beweka latet.

Så förklare och thesse efterfölgende samme Konung Christierns gerninger och handlinger / at hwar han på then tijdh sitt neverlag / icke så wisseligen för ögon seedt hade / och at wårt Gådhernesland så mechtigt / som wij honom och hans hoop / på then tijdh wore / dhå hade han icke bewijst sigh eller handlet så Christelig och medhlidig emoot thetta Rijke / såsom emoot honom och hans Krigzfolck thet samme skedde / vthan thet samme här efterföliende tyrannij mykit heller på then tijdh bedriffuit.

Så häffuer doch förbemälte Rijkzens *Gubernator* och Sweriges Rijke / vthi Konung Christierns högste nödh / på thet fridh och roligheet vprättes måtte / icke allenest wenlige handlinger inrymbt / vthan och dhå som wåre fienders lijff och leffuerne vthi Gudz och wåre händer stodh / och än thervthöffuer / ändoch salige Herr Steen godh kundskap hade / at vthi Konung Christierns läger mykit folck för hungers skuld döde bleffue / och på thet the måtte hulpne och räddede warda / skickede han til hans läger några hundrede stycker Fää / medh mykin annen lijffz nödtorfft och vppehälle / til samme handlings begynnelse / alt vthi een godh och Christelig mening.

Men thesse efterföliende och förlupne handlinger och skedde gerninger bewijse / at Konung Christierns alffwarlige mening icke warit haffuer / sådane Måborlige och beständi-

ſtändige föreninger at vprätte / vthan alleneſt genom ſådant wenliget ſkijn (ändoch medh ingen vprichtigheet) wille han ſwik ligen haffue förrådt Rijkſens *Gubernator* til ſijn perſon / på thet han ther efter (ſom hans förtröſtning war) theſſe bättre och lätteligere kunde förhandle sigh Sweriges Rijke til hande / eller medh wold betwinge / för theſſe orſaker ſkuld / och icke til at vprätte fridh och roligheet / haffuer Konung Chriſtiern tilbudit sigh til ſådane tilſammenkommelſe / och hade hoos sigh ſå beſlutit / at hwar Rijkſens *Gubernator* hade ſielff giffuit sigh medh honom til taals / dhå hade Konung Chriſtiern welet före then fromme Herre Her Steen fången medh sigh åt Danmarck / ſom thet ſamme och ſå wiſſeligen ſkeedt och efterfölgt hade / hwar sigh (genom Gudz ſtickelſe) ſamme Rijkſens *Gubernator* icke ſå wijſligen föreſeedt hade / och aff hans gode mån och vnderſåter ther ifrå icke ſå alffuarligen hade ſtyrckt bleffuet. Men dhå ſom ſådane Konung Chriſtierns anſlag ingen framgång haffue wille / och doch icke thesmindre / på thet han ſitt onde vpſått fulkompne måtte / ſå haffuer han icke afflatit / vthan ſamme handling ett annet ſkijn giffuit / och tilbödh sigh / at han vthi egen perſon / wille ſielff befoget sigh in til Rijkſens *Gubernator* til Stockholm / hwar honom ellieſt nogſamme och ſtådtlige Giſler / vthi hans ſtadh igen måtte vthſkickede och inſtälte bliffue / hwilkom han och en Chriſtelig Konungzlig och oſkadelig legde tilſtälle wille / ſom han och ſende Rijkſens *Gubernator* en ſådane legde / doch alt vnder ett falſkt och bedrägeligit ſkijn. Och allthenſtund saken ett ſådant anſeende giffuen wardt / förmodde man sigh och thesmindre fahrligheet aff Konung Chriſtiern / och ther vppå dhå ſkickede och afferdede Herr Steen ſine Giſler vth til Konung Chriſtierns läger / vthi Skåren / ibland hwilke thenne nw regerende Kong: Maieſt: til Swerige Konung Guſtaff en

war alt vthi then tilförsicht / At Konung Christiern skulle haffue troligen / fast och obrätzligen hållet sine Konungzlige höge tilsägelser / giffne Christelige legde och tilbudh / och sielff befoget sigh / til samme handels fulbordan / Thet och wårt Fäderneslandz förordnede städtlige Gisler ingen fahrligheet wederfares skulle / och ther medh gåffue the sigh vthi Konung Christierns läger / och dhå som nw aff förbemälte Rijksens Föreständers godwillige och wälmenende vndsättning / Konung Christiern / medh spijs och proviant / effter nödtorfften / j thet näste vndsatt och bespijset bleff / dhå lätt han strax fälle sin Sägel / och emoot troo / loffue / tilsager / och synnerligen emoot then Frijheet / som sådane legder medh sigh haffuer / och alle Potentater och hwar man / synnerligen j Krijgzhandlinger / som och Turker och Hedninger / så wäl som Christit folck sådane Gisler obrätzligen plichtige äre at hålle / platt intet achtet / vthan sådane Sweriges Rijkes the ädeleste och förnämeste Personer / både aff Andeligit och werldzligit stånd / och som förberört är / thenne nw regerende Kon : May : til Swerige / vnder Konungslig vthloffuet troo och loffue / medh sigh til Danmarck bort fört / och så medh gerningerne bewijset / huru Christelig och Konungzlig hans höge tilbudh meent war / som och wärket j sigh sielfft thet nogsamt förklarer.

Thervthöffuer så bleff och emoot samme Gisler (oanseendes hwadh man them / på åhres och loffues wägna skyldig war) och emoot all Hedningz lagh / theres personer / högheet / och städtlige slecht och byrd och så anseende / icke allenest troo och loffue brutin / vthan han haffuer och så latet them åtskilleligen här och ther förskicke / och sättie vthi fängelser och hårde bestrickninger / icke som Christit folck / vthan som the hade warit Juder / Hedninger eller ogerningzmän / och doch lijkwäl ther effter måste parten aff them

latet

latet löse kommet / Men alleneſt nw regerende Kong: Maieſt: til Swerige / wår Allernådigeſte Herre / haffuer vthi then måtten / ingen nåde eller tilbörlig möyeligheet nuwte måtte / vthan han bleff ſatt på ett Slott j Danmarck / och therſammeſtädz icke ſom en Giſler hållen / åndoch H: Kong: Maieſt: en Giſler / een betrodd / een legdet och befrijet perſon war / och vthi ingen Lagh / icke heller medh åhre och tilbörligheet / en fången eller beſtricket man ware måtte eller boorde / och thervthöffuer / thet ſom klageligit och ynckeligit är / bleff han ganſke ſkröpeligen klädd / medh owanligit löffz vnderhåld förſörgd / och thet ſom til thet aller beſwärligſt war / medh otilbörlige / förtreetelige och ſmälige ord / tal och öffuerwold j ſå måtte öffuerfallen och beſwåret / at the ſom ringere wore / ſkulle medh råtte / medh ſådant förſkonede bleffuit.

Och vthi ſådane Konung Chriſtierns afftog / lät han vpſättie / på en befluthen och baar klippe / några Fännicher aff ſine egne Landzknechter / dhå han them betale ſkulle / hwilke honom en lång tijdh / vthi hans Krigzhandlinger / och til at fulborde hans fiendtlige företagende / troligen för theres beſoldning tient hade / och ſkynde ſigh ſå ther ifrå / och j ſådane måtte ſine trogne tienere / hwilke altijdh / effter hans wilie och behag / redebogne warit hade / för then beſoldning ſkuld / ther medh han them icke betale ſkule / genom hunger ifrå löffuet til döden hade welet vmkömme latit / och j ſå måtte / vthi fiendernes händer vpoffre och leffrere welet. Hwilkit krijgsfolck / för hungers och ånen nödh ſkuld ſigh vthi förbemälte Herr Stens händer / vppå nåde och onåde heemſtälte / ſom och ſamme *Gubernator* åter igen ynckede och förbarmede ſigh öffuer ſamme ſine fiender / och them icke alleneſt til gunſt och nåde vptog / vthan ſkaffede them Skip och ther til fettalie / och lät ſå komme them vthöffuer til then Tydſke ſijdhe. Och all then ſtund

ſamme

samme Krijgzfolck / vthaff theres egen Herre / för theres trogne tienst / sådana ochristelig och obarmhertig löhn tilfoget bleff / och ther emoot vthaff Herr Steen (hwars fiende the woro) sådana nådh och wälwilligheet wederförs / så tilbude sigh samme Krijgzfolck / för sådane wälgerninger / som them bewijst war / förvthan besoldning åter igen / at bewijse Herr Steen en tienst / som är / at förre än Konungen skulle komme til Dannmarck / wille the vthi midler tijdh giffue sigh in j Skåne / och tage then Landzänden in / såsom och medh Gudz hielp / wål hade mått skee / hwar Herr Steen / såsom en fridsam Herre / icke ytterm ere oskyldigt blodzvthgiutelse ther medh förskonet hade / ändoch Konung Christiern orsaak nogh ther til gaff: Som och Herr Steen ellest the fångne Gisler / icke theregenom vthi någen större nödh och fahrligheet gerne före wille / Förhoppendes genom sådane wälwilligheter förbemälte Konung Christierns blodgirige sinne och mood mykit meer än egenom några fiendtlige handlinger hade vnwende kunnet.

Och effter Konung Christiern nw j midler tijdh icke förlåte kunde / vthan åter igen på nytt thetta wårt Fädhernesland Sweriges Rijke / medh swår Krijgzrustning öfwerdrog / och medh en vthaff Bisperne sitt förstånd och practiker emoot Rijket och thes *Gubernator* giordt hade / Thervthöffuer til thet sidste samme *Gubernator* j så måtte / sitt löff och leffuerne vpsatte / at han thervthöffuer måtte sättie löffuet til / Dhå hade samme Konung Christiern (effter thetta Rijke theres naturlige Höffuitzman mist hade) medh ytterm ere the Andeliges företagne tilskyndan / practiker och anslag / altijdh nämbre och närmere farit fram medh saken / och sedhan vndersåterne hade mist theres öfwerste huffundh / bleffue the fast bedröffuede / och theregenom hade han theske bättre tilfälle / och genom förbemälte the Andeliges förfodring / at fulfölie sin wilie / och drog så in för

in för Stockholm/ther inne han Herr Steen Sturis effterleffuerske / then Ädle / Wälbyrdige och dygdesame Frwe/ Frw Chirstine/ vppå thet hårdeste bestallede. Och all thenstund samme Konung Christiern dog lijkwål aff Rijksens inbyggiere städtliget mootstånd wederfors/ så at han och allestädz fick affbreck och nederlag / och sågh at han vthan meere hielp Rijket icke wål betwinga kunde/ dhå skaffedhe han sigh til anhang och vndsättning några aff Siöstäderne/Lybeck och flere/ och förtröstede them medh store tilsager/Priuilegier och Frijheeter/och kunde dog lijkwål medh sitt wold och företagne fiendtlige handlinger/intet beståndigt vthrätte. Therföre betänckte han då åter igen hoos sigh/ medh list och wenlige handlinger och förslagh/ them han medh hiertet platt intet meente / at förhandle / och komme Rijket in til sigh.

Och haffuer så åter igen högeligen föreslaget/ och then menige oförståndige Almoge / genom Bisperne så mykit inblåse latit/ at thesse saker(ändoch medh the myndigestes j Rijket storoe beswåringer) til handlingz komme/ och äre [illegible] medh korte ord säyendes / thesse effterföliende Artikler/ vthi handlingen / til samme Krijgz wenlige fördrachter/ föreslagne wordne: Som är til thet förste / at han wille hålle/beskydde och beskärme Sweriges Rijkes Vndersåter/ widh then Christeligh troo / och vthi fridh och roligheet. At och så en ewigh och oryggelig fridh/ emellan hans Konungelige högheet / och thetta Rijke och Danmarck och Norige vprättet ware skulle.

Thernäst / at Rijksens framledne *Gubernators* effterleffuerske/ förbemälte Frw Chirstine/ vthi alle måtte wål förwaret blijffue skulle/ och medh några städtlige förläninger aff Cronen försörgd blijffue/ så och hennes Morgongåffuer och Arffuegodz / vthan alt hinder eller insager niute och behålle.

Och ytterm̃ere at och så / all owilie / fiendtskap / roff / mord och brand / huru eller j hwadh måtte sigh sådant nw j thenne feigde eller tilförrende helst kunde tildragit haffue / emellan Sweriges Rijke och Danmarck / och theres Konunger / *Gubernatorer* och Regånter och theres vndersåther på alle sijder Andelige och Werdzlige Ståndher / höge eller ringe personer / platt ingen eller intet vndantagende / ther vthaff någen förbittring / på alle sidher vpwext warit hadhe / alt sådant skulle aldelis och platt förgåtet / dödt och öffuertalet ware / och til ewigh tijdh aldrigh meer tänckt eller wråket bliffua.

Thet skulle och thetta Rijkes höge och ringe personer / widh theres gamble Frijheeter / Råttigheter och Priuilegier oförkortede bliffue / och ther hos beskyddede och bescharmede / och theres godz j löst och fast intet vndantagende / förswaret / och vthi roligh besittning beskårmet warda.

Thetta Konungrijke Swerige skulle och så hoos sijn Crone / frije Koor och Whal / och hoos sijn gamble Lagh / Rått / Regalier och Jurisdictioner och så gamble sedwaner och bruuk oförhindret bliffua.

Häruthöffuer så skulle och alle the / som til åffuentyrs tilförrende vthi Konung Christierns ogunst och onådh kompne wore / och anthere aff Rijket wekne / eller och the som ellies vthi fängelse och bestrickning håldne wore / vthan all förhalning / insage eller ransun / och förvthan någen beswåring / frij / ledig och löss bliffue / och them tilstådies til theres godz igen / rörligit och orörligit.

Så år och vthi Konung Christierns vthgiffne dagtinges breff / klarligen och widh nampn vthtryckt / thenne nw regerende Kong: Maiest: Konung Gustaff / at han och så alle och hwar och en samme dagtinges eller förenings breffz Puncter och Artikler / medh niute och delachtige ware skulle / och så thet oåhrlige och otilbörlige fängelse / ther

ther vthi hans Kon: Maiest: såsom en Gisler / för Sweriges Rijkes förmodendes bäste skuld / emoot troo / loffue / legde och tilsäger / och så *contra ius gentium*, kommen war / vthan all beswäring skulle frij / ledigh och löß bliffua.

Dhå som nw Sweriges Rijkes / och thes Ständer och vndersåter / theres Regent / vthi thenne eigde mist hadhe / och tröstlöse / vthan någen naturligh Föreständere wore / och ther hoos säge / at genom sådant longsampt krijg och örligh / thervtinnan jämmerligit roff / mord och brand sigh tildragit hadhe / thetta Konungerijke ganske beswärligen förderffuet och förswaget bleff / och thernäst effter the Andelige Ständer / emoot ähre och rätt wore Konung Christiern tilfaldne / och wore sielffue tilsinnes / at vpdrage honom theres Fädernesland: Dhå haffue förbemälte Sweriges Rijkes Ständer / thesse vmbständer nödtorfftteligen öffuerwäget / och så genõ Konung Christierns föreslagne medel / hwilke Artikler han och ett wenligit och städtligit anseende gaff / ändogh han thet vthi hiertat plat intet meente / haffuer dog wårt Fädernesland / egenom förberörde orsaker / och Konung Christierns höge Konungzlige tilsäger och löfftter / sigh ther hädhan bewäke lattet / och thesse handlinger / på welkoor och försläge annamet. Och åre så Rijkens Ständer och vndersåter / genom sådane föreslagne wenlige medel och icke medh wold eller Swärd ther til bewäkte bleffne / och j så måtte / genom sådane förestälte Artikler / vnder sådant wenliget skijn och Konung Christierns föregiffne tilsäyelser och medel öffuertalet / at han vppå sådana löfftter bleff sedhan intagen.

Så haffuer och Konung Christiern tilförrende / förr än han intagen bleff / thesse samme försläge och Artikler faste / stadelige och obrätzligen / widh Konungzlige ord / ähre och loffue at hålle / tilsagt / och ther til sådane affect eller

åthåffuor bruket/at ingen hade kunnet troo eller tänckie/ett sådant Tyranniskt och ochristeligit hierte/ vnder sådane kärlige och alffuarlige åthåffuor/ skulle warit haffue. Så hade och Konung Christiern theslikest til sådana condictioners och medels stadfästelse/ thet heligbe Sacramente/ wår Frelsare Jesum Christum til sigh annamet/ och sedhan ther vppå sitt Konungzlige breff och insigle vthgiffuit.

Konung Christiern haffuer och så vppå Brunckebärg för Stockholm/ öffuer alt thetta/ förr än hyldningen skedde/ medh sin egen Konungzlige mun/ sådane ståtdlige/ höge löffter/ thetta menige Sweriges Ryke loffuet och tilsagdt/ at han thetta Konungerijke/ j så måtte medh fast och Konungzlige troo och loffue nådeligen/ och så föreståt/ regere och meene wille/ at han jw intet högre medh munnen hadhe göre kunnet/ hwar allenie hiertet hoos thet ringeste warit hade.

Och är icke mindre/ än at på sådane höge tilsager och förtröstninger/ haffuer wårt Födhernesland och Förfäder/ och the som än nw en part j liffue äre/ som sådant mord/ blodzvthgiutelse/ röffuerij och brennende/ som Ryket dhå öffuergick/ ihugkomme/ sigh förtröstet/ satt ther theres hopp och läffue til/ menendes at the nw skulle ifrå all wedermöde förhulpne ware/ och thesse saker til förbättring komme/ Therföre satte the och nw thes meere läffue och tilförsicht til Konung Christiern/ som och tilbörligit är/ at sådane höge Potentaters och Konungzlige tilsager och löffter/ jw icke mißtrodde biffue boorde.

Huru Christelige/ Konungzlige och vprichtelige sådane Konung Christierns tilsager/ föreninger/ löffte//breff och insigler aff honom fulfölgde/ och oss medh flere Rijkens vndersåter haffue håldne warit/ thet låt sigh strax någen liten tijdh ther effter (hwilkit Gudhi wari klager) mcer än altförnrykit see och förnimme. Förty någen ringe tijdh

ge tijdh ther effter / när Konung Christiern vthi sin Crö-
ning/ ett högtijdeligit gästebudh/ på thet allerstätteligeste/
vppå Slottet j Stockholm lät tilrede/ til hwilkit gästebud
han the myndigeste aff Rijksens Ridderskap / Herrer/ Adel
och Ständer/ Andelige och Wärdzlige personer biude lät/
och j samme gästebud öffuer bordet och elliest sigh icke an-
ners j theres närware hölt och skickede / än man förmodde
all sorg och bedröffuelse skulle afflagd / och intet ondt mee-
re befruchtendes ware: Dhå skedde/ at när samme gästebud
något när öffuerständit war / lät Konung Christiern nå-
gre Bisper/ hwilke och endels förorsaket hade / och Rådh-
giffuere warit / at han thetta Rijke föröffrede/ och några
aff them / som sigh hoos theres Fädhernesland tilbörligen
hållit hade/ och thernäst Ridderskapet / Adelen / medh an-
dre Ständer/ och the myndigeste/ fängsligen aff Salen/ ther
gästebudet j stodh/ anamme/ och them j hårde fängelser in-
sättie/ och lät strax then tridie dagen ther effter vppå Tor-
get j Stockholm/ så mången stålt/ ährlig och Christen man/
aff höge och ståtlige Digniteter/ Stammer/ Slechte och an-
seende/ jämmerligen medh Swerdet rätte / ibland hwilke
war och så thenne närwarende Kong: Maiest: ꝫ til Swe-
rige Herr fadher / låfflig ihugkommelse/ och medh honom
en part aff wåre Förfädher/ Fränder och Blodzförwanter.

Så bleffue och icke allenest sådane Christelige och ährli-
ge måns oskyldigt blodh vthgutit/ och mången ährlig dyg-
desam husfrw miste sin Herre/ sin Echteman / fadher/ son/
Brodher/ Frender och wenner/ vthan och (thet Gudh ken-
ne meere klageligit är) theres döde kroppar låge vppå Tor-
get/ vnder baren hemmel j Gudz åsyn / tree hele dygn/ icke
såsom Christne menniskior / vthan såsom oskälige creatur.
Fää/ hundar och swin riffue och slijte theres döda kroppar/
och drogo theres huffuudh kring om gränder och gater/
hwilket ingen förtage kunde/ vthan sådane ynckeligheet til-

 see mo-

see moske/ vthöffuer hwilket then Alzmechtige Gudh sigh förbarme må. Sedhan lät han och kaste sådane åhrlige och vprichtige Måns döde kroppar vppå släper / kärrer och släder/ och som en hoop slachtet booskap / bleffue the förde aff Stadhen och til Rätteplatzen/ ther och så the döde kroppar sedhan vpbrände bleffue. Så lät han och Rijkssens Föreståndere/medh ett spätt barn/ som war hans son/ aff iorden / ther vthi the icke fiärran ett helt åhr / begraffne legat hade/ vptage / och them j lijke måtte vpbränne. Och haffuer Konung Christiern til äffwentyrs (vthaff en part sine Rådhgiffuers tilskyndan / eller och aff sigh sielff) icke alleneste fallit in j Gudz rättwijse dom/j thet at han sigh medh nykit oskylligt blodh / emoot Gudz åhre / rätt / fog eller orsaak/ delachtig och skyldig giorde / och all theres suckan/ gråt/ bedröffuelser / skrijende och Gudz hämpd sigh vppåhängt haffuer / vthan och thervthöffuer / sigh och så vppå them / som j Gudz roligheet wore/ medh nyen doom förgripit och beswäret.

Härvthaff wil doch hwar och en from/ åhrlig och vprichtig man betänckie/ j hurudane måtte / samme Konung Christiern Sweriges Rijkes vndersåter och oss sitt löffte och tilsager / hållit haffuer. Förty alt oanseedt / haffuer han jw warit skyldig / effter sin Eeed / *obligation*, tilsager/ och effter the breffs insiglers lydelse / som han menige Rijket och alle thes Ständer giffuit hade / at hålle thetta Konungerijke Swerige / wårt Fädhernesland / och thes vndersåter/ widh Lagh och Rätt/roligheet/ fridh och wälferd / och besynnerligen hwar egenom Gudz åhre måtte sökt blijffue/ beskydde och beskärme. Men nw haffuer han icke alleneste giordt här twert emoot / och sine tilsager icke hållit / vthan han anseer och håller icke heller / hwadh som the almennelige Lagh biude och innehålle / hwadh som hwar och en gäst för frijheet haffuer / och at man sin

gäst

gåst sådant at hålle vthan medel / skyldig ware skal. Och thervthöffuer så bliffuer Gudh j sitt höge Maiestet / och vthi sin doom angrÿpē / j then mårten / at han vthan doom och rått / sådant oskyldigt blodh haffuer vthgutit / och the menniskior som en gång döde wore / och theres rått öfferuerståndit haffue / icke förskonede bliffua måtte.

Konung Christiern haffuer och j lÿke måtte / når han drog aff Rÿket / som når han inkom alleståds j Ståderne och vppå Landet emoot Adelen och Borgere sigh skicket och hållet / och ther til (hwilket jw ynckeligit år) lät han jämmerligen / tyranniskligen och ochristeligen rätte och om halsen komme tw små-oskyldige barn / aff godh Adel / thet ene vnder tolff och thet andre vnder niye åhr. Och thervthöffuer / som och meer år / så lät han och tage ifrå Alterne / och vthur Kyrkior / några fromme Prestmån / medhan the stode vthi theres Messe embete / och en part aff them vthan doom och rått / dränckie. Lät och gamble trogne tiennere vthan dom hängie / qwartere och vpskåre / och så mångehande pÿne och martering bleff här bedriffuit / at osäyeligit är: Som och strax han inkom / lät han på alle Torg och Plazer / til thes meer förskräckelse / galger och hiwl vpsättie. Vthi een summa / ehwart man hörde / så war på then tÿdh intet annet / än sådant oskyldigt blodzvthgiutelse / hängiende och stäglende / at samme Konung Christierns tyranniij och blodhtorstigheet / sigh hwarken för Gudh eller Werlden skämde / eller något skyy hade / mykit mindre något anseende / at thetta Rÿkes vndersåter / som vnder een Troo / ett Doop och Sacramente / som Christet folck / vndergiffne warit haffue och äre / så omenniskeligen myrde / och om halsen komme late / så at hoos Turker och Hedninger hade thet icke argere tilgå kunnet. Ach HErre Gudh / här kan hwart och ett fromt Christet hierte betänckie / hurn wårt Fädherneslandz inbyggere sådant til hugh och hierter gick /

gick/ som skinbarligen / och medh ögerne see moste / at theres Fädhrer / Echtemän / Barn / Fränder och Wenner j så måtte/ vthi bloden flyte och druncknе moste / och huru wij theslijkest / så offte wij then Historie ihugkomme / til sinnes ware kunne. Förty/ hwar menniskior icke wore/ skulle doch all anner Creatur / ja stocker och steener ther aff bewäkes / och sigh ther öffuer yncke och förbarme / Såsom och Romerske Keyserlige Maiestatz Legater / som dhå här tilstädes wore/ öffuer sådane ålendigheet och jämmer/ sigh högeligen förbarmede / hwadh the och för flijt förewende och hade/ på theres Herres/ Key: Maiest: wägna/ sådant at wende och affskaffe/ thet samme är mängen åhrlig Man här j Rijket nogh wetterligit: Doch haffue the härvthinnan samme Konung Christierns hierte (hwilkit vthi wårt blodh icke än nw nogsampt mättet eller tilfridz stält war) icke ther ifrå wende kunnet / vthan droge thervthöffuer/ (medh stoort medhlijdende) sin koos.

Så bleff och än nw Konung Christiern icke här medh tilfridz stält/ vthan vthöffuer thet / at han så jemmerligen tyranniserede / mykit oskyldigt blodh vthgiute / röffue / mörde och bråne latet hade/ haffuer han Rijket platt vtharmet/ många arme bedröffuede Änckier/ fadherlös barn/ och mångt sorgefult hierte / effter sigh latit / Kyrkior och Clöster spolieret/ jemwäl emoot sin breff och insigler/ strax effter han fick Stockholm inn / theres godz som rättede wore / och flere aff vndersåternes lät han komme j sin Fatebur/ eller och andre til händer / som ther til ingen rätt hadhe.

Så haffuer och Konung Christierns tyranny icke allenest emoot thetta wårt Fädernesland sigh förstreckt/ vthan han haffuer och sådant emoot sine egne trogne tienere som honom then störste hielp giort haffue / at förröffre thetta Rijke/ bewijst/ såsom war Wäffuerståde en Öffuerst/ hwilken ge-

ken genom een skamlig och lößachtig Qwinnes/ benämpd Sibritz tilskyndan/ om halsen komma moste / och thervthöffuer sine egne och the myndigeste/ som j thetta förbemälte tyranny/ vppå Konung Christierns sijde / the trogneste fordrere wore/ som först war / en nampnkunnig Konungens Embetzman / här j Rijket / Claus Holst benämbd/ hwilke effter Konungens befalning/ vthi alle Städher lät vpratte Galger och Hiul / til sådana blodz slachteriy / som och plägede hängie och rätte late / then och så til thet sidste/ vthan doom/ genom Konung Christierns befalning sielff hängd bleff. Och thet som än meere är/ lät Konung Christiern en sin näste Rådgiffuere M: Dirick / hwilken j thetta Konung Christierns rasende tyranny / sins Herres befalning/ sinne och moodh/ til thet meste fulkomnede/ och j lyke måtte hängie / til hwilket han/ vthi sådane måtte/ platt ingen orsak haffue kunde/ Förty at alt hwadh som Konung Christiern til sådane sitt hiertans tyrannies fulbordan/ befalte och begärede / thet samme bleff altsamens vthaff honom effter sins Herres befalning / vthan något vpskuff eller förhindring effterleffuet och fulbordet. Och här wore än wäl mykit meer at indrage och insättie / hwilkit wij för Historiens korthetz skuld / tilbake bliffue late. Så är vthaff sådant än nw tilbetrachtendes/ hwadh sinne och mening ther warit haffuer / icke allenest medh thet föresatte samme sitt blodhtorstige sinne och moodh / at fulborda emoot och vppå thesse oskyldige Swenske/ vthan han haffuer och thervthöffuer / vppå sine trogne och egne Secrete eller hemlige Rådh och tienere/ sitt rasende tyranny vthgiute och bewijse most/ och galt honom alt lyke/ hwilken Man först förhandene kom/ then haffuer och så most bäre Konung Christierns tekn/ hwilket wij effter wär nödtorfft/ och effter som Historien medhgiffuer / vprepeteret haffue/ doch medh sådana förbetingen/ som wär giorde *protestation* vthi begynnelsen förmälder.

Dhå som Konung Christiern sådane sin ochristelige blodtorstige och tyranniske öffuerdådigheet / vppå Rijkssens vndersåter / vthi så måtte / som nw hördt når / bruket hade / och icke stoort flere plåger eller större jämmer vptänckie kunde / dhå bleff han för sådant raserij och tyranniij skuld / vthi sigh sielff fast förskräckt / och vthan twiffuel / förmedelst Guds hemelige domer / sigh vthi sitt egit onde samwet speglede / och thugkom / at then alzmechtige Gudh / som menniskiors synder och misgerninger icke ostraffet later / han wille och sådane gruffuelige och ochristelige handlinger icke ohämpnede bliffua / vthan the ostyldiges vthgutne bloodh sigh förbarme late / och wårt Fädhernesslandz och vndersåters ynckelige och klagelige böner / nådeligen höre welet / och haffuer j så måtte / Konung Christiern / vthi sitt moodh och samwet / honom sielff til straff och hämpd / platt förskräckt giordt / så at han togh sigh sielff een sådane fahre och förskräckelse före / at han gaff sigh strax och hasteligen hår aff Rijket. Och så lät Konung Christiern före medh sigh hår aff Rijket / högbemälte wår Allernådigeste Herres Konung Gustaffs Frw modher och syster / låflige thugkommelser / och salige Rijkssens *Gubernators* Husfrw / förbemälte Frw Chirstine / emoot the förbemälte breff / insigler och fördrachter / medh flere andre the ypperste / aff Rijkssens Ridderskapz och Adels Frwer och Jungfruer / som han medh sigh vthaff Rijket bortförde och in til Köpenhaffn j Dannmarck / och haffuer them vthi almenelige fängelser / såsom ogerningz menniskior therssammestädz ynckeligen och obarmherteligen sättie och hålla låtet. Och vthi samme fängelse bleff så ynckeligen och ochristeligen medh thesse godhe Frwer och Jungfrwer vmgångit och hållit / at therwthöffuer höghbemälte Kong: Maiest:s til Swerige Frw modher och syster medh andre flere / vthi samme fängelse in til dödhen förssmächtede / och komme så

om hal-

om halsen/ hwilkit och til thet allerförbarmeligeste/ och fast omenniskeligit är / at samme fångne Qwins personer vndertijdhen icke een dråpe watn / ther medh the theres törst släckie kunde/ giffues eller tilstädies måtte.

Ändoch then Christelige och fromme Frw / Drotning Elizabeth/ Romerske Keys: May: s syster/ höglåflig ihugkommelse / hade hafft ett Drötnings och hiertens medhlijdende/ medh thesse fångne Frwer och Jungfruer/ och them aff sådane theres fängelse gerne förhulpet / och ehuru mykit hon lade sigh vthi thenne saak/ så kunde thet doch platt intet hielpe/ eller något anseende haffue/ förty thet bleff alt genom the onde Rådhgiffuere förhindret och nederslagit. Men doch lijkwäl / hwar som helst then samme Drotning/ både hemeligen och vppenbarligen ther til rådhe kunde/ så haffuer hon thesse fånger mykin hielp och tröst jw bewijset/ hwilkit then alzmechtige Gudh hennes siäl belöne må.

Vthöffuer alt thetta/ så är och kunnigt och vppenbart/ at samme Konung Christiern / medh sigh här aff Rijket haffuer wäldeligen bortföre latet / thetta Konungerijkes skatt och dressel/ Rijket fast beskattet / och j så måtte ther medh handlet och vmgånget/ at thet icke nogsampt kan beschriffuit bliffue/ såsom wij oss och j thesse saker/ på mången åhrlig krijgzman / och annet gott folck / både j then Tydske och andre Nationer / som thet samme wäl wette/ så och på månge Historier / oss berope / och synnerligen/ så haffue Rijksens Rådh och menige Ständerne j Danmarck sielffue emoot samme Konung Christiern ett vthschriffuende j Trycket vthgå låtet / th rvthinnan och klarligen förmåles / huru och j hwadh måtte Konung Christiern medh Sweriges Rijke handlet och tyranniseret haffuer.

Ther til och/ j hurudane måtte Konung Christiern androm för en Nåboo warit haffuer/ thet samme befiñer sigh och bewijses/ vthaff ett vthschriffuende/ som the aff Lybeck haffue vthgå latet. Förty / huru han samme the Lybeske/

för then hielp och bÿstånd/ som the honom giorde/ emoot thetta Rÿke/ och sine höge tilsäge/ som han them giorde/ hållit haffuer/ och huru han/ vthi lÿke måtte hade sigh föresatt/ förbemälte the Lybske/ medh the andre Städherne (såsom thette Rÿke skeedt war) platt at vndertryckie/ thet warder samme the Lybskes vthschriffuende aldeles klarligen och beskedeligen vthi längden förklarendes/ Såsom och wisseligen tilförmodendes war/ at hwar then alzmechtige Gudh icke vthaff blotte sine näder och förssyn/ oss och flere Sweriges Rÿkes begräntzede Näboor/ genom thenne närwarende Kon: Maiest: s til Swerige Konung Gustaffs hielp och vndsättning/ här ifrå hulpet och räddet hade/ dhå hade the jw så wäl som wårt Fädhernesland/ kommet på all skade och fördärff.

Och ändoch Konung Christiern/ vthi sÿn vthgiffne försegling/ haffuer medh indrage latit/ högbemälte Kong: Maiest: til Swerige/ och vthlöffuet/ at han vthaff thet fängelse/ vthi hwilkit H: Kong: Maiest: som föreschriffuit står/ såsom en Gisler/ emoot samme Konung Christierns vthgiffne legde och läffue/ och then Frÿheet/ som en Gisler/ efter all Lagh hålles böör/ strax vthan alt vpskuff eller beswäring/ skulle ledig och löß bliffue/ så skedde ther doch lÿkwäl intet meere til/ vthan H: K: M: bleff jw then ene tÿdh ifrå then andre/ emoot åhre/ rätt/ breff och insigler/ och vthan orsaker/ jw hårdere hållen/ meer försmädet och förachtet. Och kom til thet sidste ther til/ at lÿke som Konung Christierns sinne och moodh war/ then menige Adel j Sweriges Rÿke/ och the högste Stänger j grund genom Swerdet at vthrote/ wille han och så ther hoos/ högbemälte Kong: Maiest: wår Allernädigeste Herre gerne medh haffue förgöre latet.

Och allthenstund/ thenne nw regerende Kong: Maiest: til Swerige/ vthaff alt thetta förbenämde förmärckte/ huru

te/huru medh wårt Fädhernesland/ H: Kong: Maiest:s Herr fadher / Frw modher / syster / och alle andre Rijksens högste Ständer och Medledemoot handlet och vmbgångit war/ och huru man stodh H: Kong: Maiest:s egen person til lijff och leffuerne effter/ dhå kunde H: K: M: intet wijdere sigh förssökie eller freste late/ vthan stälte then saak vthi Gudz händer / och effter H: Kong: Maiest: icke hade tilsagt eller klappet något fängelse / icke heller tilsäye kunde/ther til så war och H: Kon: Maiest: icke någen fånge / icke heller för någen fånge kunde achtet warda/ Förty then Konungzlige legde / läffue och tilsäyelse/ såsom Konung Gustaff skedt war/ bleff genõ Konung Christiern sielff brutin / och vthi then mätten haffuer jw Kong: Maiest: til Swerige hafft sin Frijheet och Rätt för sigh / som en Gisler boorde: Så haffuer H: Kong: Maiest: för wårt Fädherneslandz och alles wåres förlosning / bästes och wälferdz skuld / sitt egit lijffz och leffuernes fahrligheet icke achtet/ vthan then alzmechtige Gudh / vthi och emoot sådane öffuerwold och betryckelse/ tilropet och åkallet/ och medh hans bijstånd och tilhielp / sigh ther ifrå skyndet och flyd. Och ändoch H: Kong: Maiest: på alle sijder/ wåger och stijger / både för honom och effter honom / så ganske nöge och på thet wisseste efterstält bleff / at effter menniskligit förnufft/ skulle omögeligit ware/ at han ther ifrå komme kunde / så bleff genom then alzmechtige Gudz nådige tilhielp / H: Kong: Maiest: dhå sådant bijstånd giordt (för hwilket honom skee ewig tack och ähre) at H: Kong: Maiest: genom sine fienders händer vnderligen vndkom / at man sådant för een synnerligen Gudz krafft och förssyn/ som H: Kong: Maiest: tilhande stodh / bekenne moste / Och ändoch H: Kong: Maiest: genom förbemälte Konung Christierns förfordring / vthi Lybeck anhållen bleff/ så kom H: Kong: Maiest: doch til thet sidste vthan skade ther ifrå.

Nw lärer oss jw then helige Schrifft / bliffuer oss och
thervthinnan the Guddomelige hemeligheters Exempler
uppenbarede / och ellieſt vthi the menige Hiſtorier före-
ſchriffuit / thervthaff hwar och en förſtändig ſee och för-
märckie kan: huru Gudz alzmechtigheet / aldeles emoot
meniſkeligit förſtånd / når han höge Regenter förordne och
ſättie wil / handler och wärker / ſåſom thet och ſkedde medh
then helige Moiſe / Dauid och andre flere. Så måtte wij
och betänckie / vthaff theſſe ſkedde gerninger / och andre eff-
terföliende handlinger / at een ſådana inſättning vthi thet-
ta Regemente / medh högbemälte nw regerende Kong:
Maieſt: vthi lijke måtte / ingen menniſkios wärck allene
är / vthan then Alzmechtigeſte haffuer ſynnerligen ſkaffet ſin
willie och ordning thervthinnan / then och H: Kong: Ma-
ieſt: tilegner åhran / hwilken sigh ſins Folcks ålendigheet
och böner j thetta Rijke hördt och annamet haffuer / och
oſſ / genom thetta medel / ſom är / wår Öfrigheet / fadher-
ligen hielpe och frije welet. Och ehuru hardt ſtraffet vth-
öffuer thetta wårt Fädhernesland gångit war / at wij alle
vthi the grymme Leyoners groper / ſom war vnder Ko-
nung Chriſtierns ook och tyranniſ nidherſtörte / och vnder
främmende Herſkap och en ſnöd träldom kompne wore / Så
haffuer doch lijkwål Gudh alzmechtig / icke alleneſt wårt
Fädhernesslandz bedröffuelſe vmwendt / vthan oſſ åter i-
gen / medh wår ordentlige och rätte infödde Öfrigheet /
ſom är wårt egit blodh / nådeligen förſörgt / och ſådane
wår Konung och Herre / ſom på then tijdh faſt en vng
Herre och perſon war / nådig hielp och biſtånd giordt
och förlånt / ſtyrckt och ingiffuit H: Kong: Maieſt: hier-
te / moodh / krafft / wijsheet och förſtånd / vthan ſkyy och
oförſkräckt / Gudz willie och befalning at anname och ful-
borde / at wij j ſå måtte / förmedelſt Gudz tilhielp / och thet-
ta medel / ſom är wår Konungz fadherligit och manligit

hierte

hierte och modh / ifrå een ewig förtryckelse förlosset / vthaff tyranny / til Gudz ord / godh Fridh och Politie / och til wår Frÿheet / och åter igen oförhindrede til wårt rätte Koor / Wahl och Rättigheet komme åre.

Och efftet thesse saker / som nw förtalde åre / sigh så tildragit haffue / kunne wÿ icke vndwÿke / på thet hwar och en thes lätteligere öffuerwåge måtte / at thetta wår Konungs och Herres närwarende Regemente / een wiss och eenkannerlig Gudz förssyn år / och huru vnderligen Gudh sigh härvthinnan bewÿst haffuer / något ther om beröre / Gudh til åyre / tack / prÿs / och at förtälie hans Alzmechtigheetz och vnderlige gerninger / som wÿ och ingen annen berömmelse / vthan efftet tilbörligheet / här medh sökie wele. Och j then tÿdhen / dhå som medh wårt Fädhernesland så jämmerligen tyranniseret bleff / och ingen förhanden war / som wår förlosning hade sigh företage welet / kunde eller tordes: Så wore och the måste och ypperste aff Adelen så jämmerligen om lÿff och godz komne / och Konung Christiern hade j thet närmeste thetta Konungerÿke vnder sitt wold / och alle Befalninger och Embeter / medh sine egne Befalningsmän besatt / så at doch platt ingen här j Rÿket war / icke heller vthan Rÿkes / ther til H: K: M: sigh någen tröst eller vndsättning förmode kunde / eller tilförlåte / vthan war på then tÿdh een förlaten och ensligh person / fadher och modherlöss / ifrå wenner / fränder / arff / egit och all wälfert / trängt och förtaget / och thervthöffuer bleff och så H: Kong: Maiest: dagheligen / både här inne / så och vthan Rÿkes / effter Konung Christierns befalning / til lÿff och leffuerne / fast efftersått. Huru kunde doch een menniskia mögeligit wäre / eller och naturen beträncke / j så måtte / allene sådant företage / eller emoot en slÿk wäldig Konung / och Try Konunge Rÿker sigh at vpsättie: Men Gudh haffuer giordt H: Kong: Maiest:

Maiest: (som förr sagt är) bÿstånd/ ther til och förstärcke te hans förstånd/ krafft och hierte / at sådana menniskelige förlorg / haffuer hans Maiestet icke bewåke kunnet. Förty thet är jw sannerligen ett högt moodh / een högh saak och begynnelse/ at een person allene för sigh/ som hwar betänckie kan/ så diärff och tröstig är/ som en sådan wäldig Konung/then som medh Skylskap och Swågerskap / så högt förbunden war/ och Try Konungerÿke at angrÿke/och bessynnerligen / effter hans Maiestat platt ingen förtröstning eller bÿstånd sigh wiste/vndantagendes Gudz hielp/ hwilken then allerhögste är. Thesförvthan haffuer H: K: M: på alle sijdher intet annet än mootstånd och lÿffs fahrligheet för ögon hafft/ Och thet haffuer jw warit H: Kong: Maiest: til thet besörgeliste/ om än fast H: Kong: Maiest: thenne höge saak icke företaget hade / och sigh ellies alleneste hÿt in vthi Rÿket begiffuit/ at H: Kong: Maiest: hade ändhå / som the andre wåre Föråldrer wedersors/ kommit thervthöffuer om lÿff och leffuerne. Men här är mykit meer Gudz skoore krafft til besinnendes/som sitt wärck och ordning / allene haffue wil / hwilken effter sin Guddomelige wilie och gode behagh/ sielff sätter Öffrigheet / och wil haffue åhren / såsom och Salomon säger: Igenom migh rådhe och regere Konungerne/ etc. Och thervthaff kommer thet / at then Alzmechtige / genom sijn ordning/ genwördigheet / och the vpbläste hierter / vthi theres vpsätt / öffuerdådigheet / wold och argheet / j så måtte gerne straffer / at han genom sin skickelse / bekänd / fruchtet och åhret wara wil / och vthaff thet samme medel (hwilket för menniskiorne måtte ringe achtet warda) til sitt loff / stoore saker wärcker och vthrätter/ theregenom the wäldiges öffuermood och högferd (som sigh vthan Gudz åhre/ befalning och behag/begiffue kunde) förnedrede bliffua måtte. Så är vthaff thetta/ så och aff thet höge och standhaffrige

hafftige moodh / och wår Konungs och Herres fadherlige kärligheet / til wårt Fädhernesland / meer än nogh til at see och förmärckie / huru alle saker medh H: Kong: Maiest: s regements begynnelse / aff Gudz eenkannerlige förssyyn / sigh vnderligen tildragit haffue.

Så haffuer nw Kong: Maiest: til Swerige / Christeligen anseet then nödh och fahrligheet / som tilstundede / thet tyrannij / blodzgiutelse / öffuerwold och beswäringer / thervthinnan wårt Fädhernesland kommit war / och huru emoot föreschreffne Konung Christierns Konungzlige tilsager / löfftер / obligationer / breff och insigler / medh thetta Rijke och vndersåterne / handlet och vmgångit war / som och thesförvthan huru H: K: Maiest: s Herr fadher / Frw modher och syster / så omenniskeligen ifrå lijffuet til döden komne wore / och elliest så mykit oskyldigt blodzvthgiutelse / som här j Rijket / på Rijkens vndersåter / både högre och ringere Ständer / bedriffuit bleff / för ögon hade / och synnerligen / huru thetta Sweriges Rijke / ifrå all sijn Frijheet / Högheet och Rättigheet / och vnder tyrannij / främmende tienst och ewig träldö / vnderkuffuet och förstört war. Och ändhå vthöffuer alt sådant / war och Konung Christierns alffuarlige vpsätt / platt och aldeles at vthrote late thetta Konungerijkes Ridderskap / Adel och andre Ständer / och theslikest haffuer dagheligen stådt effter högbrte K: M: s lijff och leffuerne. Så haffuer jw förthenskuld warit naturligit och tilhörligit / at sådant är H: Kong: Maiest: til sinnes och hiertet gått / och haffuer för thesse orsaker skuld / H: Kong: Maiest: på Gudz wägna / och medh all rätt och tilhörligheet / nogsam fog och orsaak hafft / at bekymre sigh medh sitt Fädherneslandz och alles wåres förlösning / hwilket hoos the gamble / så wäl Hedninger som Christne / för then högste och berömeligeste gerning / achtet och hållen war / och än nw är. Och haffuer H: Kong:

Maiest: förthenskuld/ som en naturlig / och then ther hade rätt til Sweriges Crone / ordentligen och medh rätt / sigh företaget at affwende och förtryckie Konung Christierns gruffueligit mord och tyranny. Så är och här vthaff följt / at Kong: Maiest: til Swerige / wår Allernådigeste Herre / j then alzmechtige Gudz nampn/ och vthi hans macht och wold / allene åter igen förfogede sigh aff främmende Land / och hijt in j thetta Rijke / och ther vthöffuer hade sitt lijff och leffuerne ospart/ så at han thetta sitt Fäderneslandz wälferd mykit mere/ än alle förmodende fahrligheter/ anseet haffuer/ och föregå late wille / och förthenskuld sökt och bruket alle the medel och wäger / som medh åhre/ rätt och tilbörligheet / H: Kong: Maiest: tillatne ware kunde / theregenom sådane Konung Christierns gruffueligit mord och tyranny / hämpnet och wedergiordt bliffue / och thetta Konungerijke åter igen/ medh thes Inbyggere/ til förlossning/ wälferd och bestånd komme måtte. Och ändoch Konung Christierns Befalningsmän / sådana alffuarsamheet / nogh förnumme / och förthenskuld H: Kong: Maiest: på alle sijder/ fast och hefftigt efterstälte/ så at H: Kong: Maiest: offte hardt hoos j theres händer kommen war / och nästen j alt Rijket och platt hoos ingen / war han hwarken dagh / stund eller ögneblick til sitt lijff frij eller säker / så bleff H: Kong: Maiest: doch lijkwäl / altijdh vnderligen förwareder / och kom aff wägen / så at Gudh haffuer jw wisseligen welet skaffe sin wilie härvthinnan. Och til thet sidste / kom thet ther hedhan/ at H: Kon: Maiest: medh ett ganske ringe taal Folck / angrep och öffuerföll Kong Christierns folck/ (som doch gott och förfaret Krijgzfolck war) och fick öffuerhanden/ och så til thet sidste fick alt Landet sigh til händer / och ryckte sedhan in för Stockholm / och medh Gudz nådige tilhielp / förösfrede någen ringe tijdh ther effter/ Rijket altsammens.

Och ändoch

Och ändoch H: Kong: Maiest: (som förschriffuit står) är then rätte/ naturlige och nåste Arffuinge aff Byrden och Linien/ hwilken Cronen/ effter Wahlet tilkommer/ så moste wij doch/ vthi wårt samwet/ giffue H: K: M: thet witnesbyrd/ at H: Kong: Maiest: icke haffuer satt sigh vthi sådana löfftz fahrligheet/ eller tagit sigh thetta Rijkes förlosning/ allenest j then acht och mening före/ at begere eller komme theregenom/ til någen stoor högheet eller Regemente/ vthan ellest aff ett dyrebart moodh/ naturligen/ och medh tilbörligheet/ sigh om sitt Fädhernesslandz bäste/ j så måtte/ haffuer wårda latit/ (hwilket och the Grekiske och Romerske Historier/ medh ganske högt loff/ prijse och vphöye) på thet sljkt Tyrannij vthrotet/ Folcket förlosset/ och vthi theres Frijheet igen (som och Gudh thes loff skeedt är) komme måtte. Han haffuer och Gudz ord latet komma j liwset/ godh Politie och Ordning stadfäst/ som och H: Kong: Maiest: så snart H: Kong: Maiest: hade föröffret Rijket/ togh sigh förthenskuld alle Rijksens anliggiende saker/ och synnerligen så mykit Gudz åhre/ och hans helighe ord anröhrendes wore/ som och ellest/ j the Werldzlige saker/ och sämykit Regementet belangende/ så Christeligen/ wijseligen/ förnuffteligen och alffuarligen före/ at wijalle/ på then tijdh/ förorsakede wore/ at anname och förmåge H: Kong: Maiest: til then Konungzlige högheet/ och thetta Rijkes mödesamme Regemente/ effter wij wisseligen säge/ at han oss och thetta Rijke til tröst/ aff Gudh synnerligen tilförordnet och sänd war/ ändoch H: Kong: Maiest: sådana Regemente at anname/ fast och högt beswåret war.

Doch til thet sidste/ vppå menige Sweriges Rijkes Rådz/ Ridderskapz/ Andelige/ Werldzlige/ Adels/ Ståndters/ och then menige Mans flijtige och oafflatelige begären och förmaninger/ haffuer H: Kong: Maiest: til then

Konungzlige regering sigh bewäke latet / och wij / såsom förberört är / samfält och synnerligen / haffue och så / medh all tilbörlig vnderdånigheet / H: Kong: Maiest: hwilken oss Gudh / genom sin synnerlige försyn tilförordnet haffuer / vndfånget / annamet / och endrechteligen / aff en frij wilie / vthkåret / waldt / krönt / hyllet och sworit / och så vthi Regementet / öffuer oss och Sweriges Rijke / effter Rijkens gamble och låflig Lagh / högheet och Regalier / insatt och stadfäst thenne nw regerende Kon: Maiest: til Sverige / Konung Gustaff / til alles wåres naturlige och rätte Konung och Öffrigheet. All then stund wij samfält och synnerligen / sådana Koor och vthwälielse / H: Kong: Maiest: plichtige warit haffue / och H: Kong: Maiest: war och then näste til Cronone / och oss aff Gudh wisseligē / som wij bekenne måtte / tilskicket är / och haffuer sigh så troligen / och faderligen / om wår wälferd och bäste / näst Gudz hielp / wårda latit / thervthöffuer och sitt egit lijff och blodh o spart hafft / och medh gerningerne fulfölgt: Ther til och oss hoos Gudz reene Euangeliske lärdom / och the helige Sacramenten / Döpelsen och the sanne Christelige Ceremonier och Kyrkieseeder / hållit / och ellies vthi godh fridh / låflige och nyttige Ordninger / Politier / Lagh och Rätt (wåre Frijheter och Priuilegier oförkränckte) regeret / beskyddet och förswaret / och egenom Gudz wälsignelse / och H: K: M: s försichtigheet / j så måtte / thetta Rijke / och oss alle föreståndet / at ifrå thetta Rijkes förste begynnelse / aff nägre andre Rijkens Regenter näppeligen så skeedt ware kan: Ther til och wårt Fädherntesland / och alle thes vndersåter / then fattige som then rijke / then rijke som then fattige / medh kärleek / wilie / gunst och näder / meent och förfordret / och alt hwadh som til thet menige bäste / och besynnerligen hwadh som the fattige haffuer kunnet til gode kommet / beskaffet och fulbordet / och ellies medh Tyte beskattnin-

skattninger owanlige tunger/ eller annet slÿkt/ icke beswå-
ret. Och vthi een summa/ aff ett sådant Konungzligit
wåsend och leffuerne år/ at wÿ thervthaff/ och aff hans
Kong: Maiest: s förſichtige och Chriſtelige Regemente/
ett ſynnerligit/ vnderdånigſt wälbehagh/ nytte och from-
me haffue och befinne.

Vthöffuer alt thetta/ haffuer och H: Kong: Maiest:
lÿke såſom en trogen Heerde/ then ſine fåår/ för öffuer-
wold/ flÿteligen wachtar/ medh swår Konungslig ſorg och
wedermöde/ vppå alles wåre wälferd trachtet och tänckt/
och än dagehligen ſigh ther om winlegger/ ther medh
wÿ/ näſt Gudz hielp/ roligen och fridhſamligen leffue/ och
beſkärmede bliffue måtte/ och vthi ſitt Konungzlige Rege-
mente/ ſigh icke alleneſt emoot oſſ nådeligen och wäl
ſkicket och hållit/ vthan och medh alle höge Potentater/
Öffrigheter/ Regenter och Ständer/ ſom wåre Nåboor
och begräntzſede åre/ j ſå måtte/ fridligen och Nåborligen
hållit/ at H: Kong: Maieſt: platt ingen/ til andre wå-
ger/ än hwadh ſom til fridh/ roligheet/ wilie/ wenſkap och
gott Nåborſkap/ måtte tienligit wåre/ orſaak giffuit haff-
uer: Så at wÿ aff ſådant wÿſt/ förſichtigt och låfligit Ko-
nungſligit Regemente/ j ſå måtte/ oſſ wäl befrögde måge/
och wisſeligen wette/ at hwar wÿ/ ſom tilbörligit år/ och
wÿ icke twiffle ſköle/ måtte och ſå/ thetta ſamme wår Ko-
nungz Regemente/ förſichtigheet/ och huru H: Kong:
Maieſt: ſigh hållit haffuer/ niute/ dhå hade H: K: M:
ſeet ſigh ſå före/ och effter tilbörligheet emoot hwar man
ſkicket/ at emoot H: Kong: Maieſt: och thetta Konun-
gerÿke eller oſſ/ platt ingen orſaak til någen förbittring el-
ler owilie/ ſkulle ſökt bliffue: Mykit mindre haffue wÿ oſſ
til thet aller ringeſte at förmode/ at wÿ för H: K: M: s
ſkuld något annet förwente eller vngälle ſkulle. Å̊ndoch

hans Kong: Maiest: tilförrende/ och synnerligen vthi sin Konungzlige Regementz tijdh / haffuer och most drage korset / så at hans Maiestet medh mykit swårt bekymber/ fahrligheet/ anfechtning och effertrachtende/ egenom the Andelige Ständers / och några andre wåre fienders tilskyndan och förorsaken/vthi then ytterste nödh / til lijff och leffuerne warit haffuer: Så haffue wij doch icke alt så beschriffue eller vthtryckie kunnet/huru vnderlige öffuer menniskiors förnufft/Gudz krafft/styrckie/ och thens Alzmechtiges hand / haffuer H: Kong: Maiest: beskårmet / och skinbarligen för olycke och fördårff warnet och bewaret. Som och härvthaff kommet är/ at H: Kon: Maiest: för Gudz åhres förmering / mißbrukerners vthrotning/ och til at vprätta inbyrdes kärligheet och eenigheet / och at förekomme yttermeere blodzvthgiutelse och oroligheet / som några aff Bisperne sigh företaget / och sigh sielffue vthaff Rijket förfoget / somme / för thet theres höge Andelige Ständ något förringet bleff / och en part för then sanfärdige Christelige Religions vprättelse skuld/at H: K: M: haffuer/ vthan all vthflucht/ warit nödd/ til at bruke thesse medel/ som och H: Kong: Maiests vthschriffuende/ något sådant vthi längden förklarer/ och förthenskuld / effter alles wåres och the Lärdestes / som vthi heele Rijket wore/ rådh! begärelse och flijtige förmaninger / vthgånget är/ theregenom wij til Gudz helige ord / och til inbyrdes eendrechtigheet/och godh roligheet (therföre Gudh skee loff) som wij och aff blodzvthgiutelse / fahrligheter / och thetta Rijkes fördårff komne åre och förlossede.

Och effter wij nw vthaff högbemälte Kong: Maiest: til Swerige/ och hans Christelige och låflige Regemente/ sådane Konungzlig och Fadherlig tilbenäget moodh/ wilie och forbring / förnummit haffue / Så åre wij åter twert om igen/ effter Gudz befalning/ på åhrones och all tilbörligheet

ligheetz wägna (såsom the tacksamme) skyldige och plichtige vndersåter / som wij (Gudh thes loff) aff thet förstånd äre / och betänckie kunne / at effter then alzmechtige Gudh / oss så nådeligen hört / och oss wår naturlige Öffrigheet giffuit haffuer / at wij och j sådane måtte / thet samme som henne effter Gudz ordning böör / icke ifrå drage skole. Så wele wij och giffue Gudh åhren / för alt sådant / medh tilbörlige tacksäyelser / och wår Öffrigheet / hwadh som henne ägner och böör / som är / troheet / huldskap / skyldig plicht och hörsamheet / theregenö wij och förorsakede warit haffue / at effter then alzmechtige Gudh / wår Konung och Herre / medh wälsignelser och nåder / som är medh wåre vnge Arffzherskaffter / förseet och begäffuet haffuer / hwilke effter theres ålders skickelse och rättigheet / skole förwerte Crondnes besittning / och wij för wåre naturlige Öffrigheter / vthi alle måtte / bekenne / them wij och sworet / och som förbemält är / annamet haffue / och them förvthan / platt inge andre Herrer / vthan först och främst Gudh / och thernäst högbemälte Kong: Maiest: til Swerige / och hans Maiestatz Liffzarffsherskaffter haffue / wette eller bekenne: Så kunne och måge wij / hwarken för Gudh eller medh åhren / icke heller medh någen Lagh / skääl eller rätt / plat vthi ingen måtte / vnder hwadh skyn / thet och någen tijdh måtte sökt warda / sådant emootstå / mykit mindre öffuerträde / eller wår förplichtelse och hörsamheet annerstädz hedhan wende / vthan wele och skole / effter Gudz befalning och all tilbörligheet / alleneest hoos högbemälte Kong: Maiest: til Swerige / wår naturlige Öffrigheet / och hoos hans Konungzlige Liffzarffzherskaffter altijdh bliffue / och medh Gudz tilhielp thervthöffuer ospart haffue / lijff / blodh och godz / och oss ther ifrå för ingen deel trängie late / såsom oss och på åhrones wägna / icke anners står til at göre / eller swarligit ware wil.

Swar

Hwar och Konung Christiern wår rätte och naturlige Öffrigheet warit hade / och sigh j så måtte / som en Christen Regent boort hade / effterfölgt Gudz befalning / hållit sin breff / insigler / tilsager / Eedh och obligationer / oss och wårt Fädhernesland / widh Lagh / Rätt och godh Politie beskyddet och beskärmet / och j så måtte sitt ochristelige / tyranniske och okonungzlige leffuerne / med mord och oskyldigt blodzythgiutelse icke bedriffuit / och så många Frwer / Jungfruer och åhrlige Hustruer öffuerlasket / medh flere slijke skadelige beswäringer / som ythi längden förtalde åre / icke tilstadt hade / och ett Konungsligit / Christeligit / gudhfruchtigt och skäligt sinne och moodh / ythi honom befunnet och förmärckt warit hade: dhå hade wij oss och ythi lijke måtte / såsom åhrligit folck / effter all tilbörligheet / wäl wettet ther emoot at hålle och skicke / såsom han och medh grund / och j sanning / oss ingenstädz / eller annerlunde til at skylle haffuer. Men huru wij och alle thette Rijkes Ständer och yndersåter / hans handlinger befunnet haffue / thet bewijses och förklares härythaff / så at then Alzmechtigeste må sigh theröffuer förbarme / och wele så åter igen / här medh / wår åhre och godhe rychte / för oss och wårt Fädhernesland / til thet kraffrigeste förwaret haffue / och theregenom / the samme som sigh ynderstände / at tillegie oss och Sweriges Rijke / at wij så lättferdige och obeständige ware skulle / och ifrå thet eene Regemente til thet andre falle / här medh swaret och mootsagt haffue. Så warde och ythaff thesse förklaringer / wårt anliggiende meere än öffuerflödeligen förklaret / och wisseligen til at see och bewijse / at oss medh sådane förwijtelser eller pålegninger / meer än wold och orätt skeedt är / och dagheligen skeer.

Så wele wij nw här vppå hwars och eens högheet / wärdigheet / ständ och wäsend / ythaff thesse sanfärdige skedde gerninger / och elliest wår och Sweriges Rijkes höge Rät-

ge Rättigheter / och hwar och en alt thetta Christeligen at öffuerwäge och betänckie / hemstält haffue / medh hwadh rättmätig orsaak / eller Arfflig titel / fog eller tilbörligheet / Konung Christiern eller the honom tilkomme / någen Arffordring / Morgongåffue eller annen Rättigheet / såsom doch förmeent och sökt warder / aff högbemälte Kong: Maiest: til Swerige / oss och Sweriges Rijke kan eller må fordret bliffue / och medh hwadh skijn wij skulle eller mätte skyldige achtede warda / at göre oss delachtige medh thet samme / eller någen Rättigheet at inryme / ja mykit mindre / at wij oss / vthi någen försöning / skulle inlate kunne.

Förty wij och Sweriges Rijke / haffue vthi thesse saker / medh beständig grund och förklaring / nw regerende Kon: Maiest:s til Swerige / wår Allernädigeste Herres / och thetta Rijkes och Regements sanfärdige oskuld och höge rättigheet / bewijset.

Så haffuer nw Konung Christiern sin tilgång och begynnelse öffuer thetta Rijket / vthan all Rättigheet eller tilbörlig Titel / sigh företaget / och vthan rätt eller skääl sigh sielff inträngt.

Ther til och så / är Kooret och Wahlet / hwarken aff hans Förfädre eller honom / vthi någen mätte / som thesse och the sanfärdige skedde gerninger förmäle / förvthan inträngsel / någen reese lagligen eller ordentligen skedde.

Så skedde och sådane öffuerfalninger / öffuer thetta Konungerijke Swerige alleneſt j then mening / at förträngie wårt Fädhernesland platt ifrå Crone / Högheet och sine Frijheter / doch för inge bewijslige orsaker / vthan sådant genom föresatt wold och argheet fulfölgt.

Alle tilsager / obligationer och beseglinger / som Rijket altijdh aff förbemälte Konung Christiern / och några hans Förfäder haffua skedde warit / äre thetta Rijke och oss platt intet häldne wordne.

Och ändoch samme Konung Christierns förplichtelser och obligationer/hwilke han medh thz högwärdige Sacramente stadfäste/inhölle/ at han wille och skulle/som en Konung boorde/thetta Rijke/för wold/ofridh och tyrannij beskyddet och beskärmet haffue/ så skickede han sigh doch j the saker / icke som en sinorder Konung / vthan som then argeste Tyran/och medh sådane tyranniske gerninger/at näppeligen j the Hedniske/heller än j the Christne Historier/ något gruffueligere raserij kan skeedt eller befunnet warda.

Och all then skund een Öffrigheet / til Gudz åhre / the fromme och gode til beskydden / och the onde til straff jw förordnet är / och at vnder sådane förordnede Regenter/ vndersäterne vthi godh fridh och wälferd / skole och måge håldne warda / så befinner sigh doch intet aff thetta medh thenne Konung Christiern/vthan j then stadh haffuer han tyranniseret / oskyldigt blodh vthgutit/ röffuet/ mördt/ och alt thet som til Rijkens ytterste fördärff och ödeläggelse komme måtte/ bedriffuit.

Wij kunne och/ vthaff sådane gerninger/ icke achte Konung Christiern för någen förordnet Öffrigheet/ förty wij haffue icke til thet ringeste kunnet befinne j honom / någen nåde/ kärligheet eller tilbenägenheet/ som han oss och thetta Rijke / genom sine höge tilsäyelser / breff och insigler loffuet hade/ och plichtig war/ eller elliest honom ware aff något Konungzligit eller Gudhfruchtigt leffuerne och wandel/ effter han doch j ingen måtte / thet han på Gudz befalningz och sitt ämbetes wägna skyldig war/oss bewijst eller hållit haffuer.

Oss haffuer och vnder samme Konung Christiern/ Sweriges Rijkes Frijheet och Priuilegier / öffuer hans tilsager/ ifrätagne warit/ Lagh och Rätt nederlagd/ och ett Barbariskt / morderiskt Regemente igen vpkommit / vthi hwilket Guddomelige stadgar och all Rätt vndertryckte och tilbakesatte äre/ och alt hwadh som j hans föresatte/ tyranni-

ranniske sinne och moodh instigit war / måtte altsammens ware rätt / och j så måtte wilie han platt förandre och förträngie thette gamle och låflige Konungerijke / som medh sådane Christelige Lagh och Ordinantier förseedt warit haffuer / aldeles til een wild och oskickelig Barbarij / ifrå åhrlig wandel / och alle gode seeder / och ifrå Lagh och Rätt aldeles at förtryckie / och förthenskuld war thet Konung Christierns störste orsaak / hwarföre han vnderstodh sigh / så aldeles at vthrote menige Ridderskapet / Adelen och the ypperste Ständer / hwilket han sigh och betyckie lät / the bäste och beqwemligeste medel ther til wara skulle. Men hwar wij skole åter här emoot twert om igen (som tilbörligit är) wår närwarende Konungz och Herres tilbörlige och rättmätige tilkommelse / och thenne Konung Gustaffs Regemente medh Konung Christierns förlijke / och hwem thet samme sedhan / medh opartijske ögon see wil / så är then rätte ordning lätteligen til at fata / Förty til thet förste / så är thenne nw regerende Kong: Maiest: til Sverige / som förberört är / aff Byrden / Stammen och Linien aff thet Konungzlige slechte / then näste / som til thetta Rijke och Crone rätt haffuer / och så aff Konungzligit blodh / som förbemält är / vthsprungen.

Kong: Maiest: til Sverige / haffuer och emoot Konung Christierns wold / samme feigde och bedreffne Tyranij / sigh medh ordentlig Titel / tilbörligheet och rättigheet / och icke som en främmende och inträngd Öffrigheet / thetta Sweriges Rijkes förlosning sigh antagit.

Kong: Maiest: til Sverige haffuer och j sådane tyranniske och morderiske öffuergångne Konung Christierns bedröffueiser och nödtwång / på sitt Fädhernes landz wägna / sådane hielp och förlosning oss skyldig / och för then kärleek skuld / han ther til hade / förbunden warit.

Så haffuer och Kong: Maiest: til Sverige seedt / som föreschriffuit står / huru Konung Christiern lät H: Kong:

Maiest: s Herr fadher/ Frw modher/ syster/ och flere hans Maiestatz blodzförwanter/ och the ypperste j Rijket/ skamligen och vthan skuld/ medh wold/ vthan Lagh och Rätt/ rätte/ ihielswälte/ och en part aff them tree dagher ther effter/ vppå nytt vthföre och vpbränne/ som han och wijdere ther effter stodh/ at heele Ridderskapet/ Adelen/ och hans Kong: Maiest: sielff/ för ingen annen orsaak skuld/ måtte vthrotede bliffue/ och om halsen komme/ vthan som föreschriffuit står/ at egenom sådane wåger/ Rijket theste oförhinderligere/ til ett grofft Barbarij bliffua måtte. Vthaff thesse orsaker haffuer Kong: Maiest: til Sverige/ til sitt Fädhernesslandz förlossning/ och förthenskuld/ at H: Kong: Maiest: måtte icke lijke så fare som andre flere vndersåteres kött och blodh foor/ the ther en part så affslachtet/ och somme ihielslagne och vpbrände wore/ jw hafft nogh öffuetflödigh fog/ orsaak och rätt/ til at bruke thesse medel/ och besynnerligen at beskärme och förware sin egen Konungzlige person/ för sådane fahrligheter/ som H: Kong: Maiest: föreståde.

Ther til så haffuer H: Kong: Maiest: och vthi thetta Rijke/ Gudz heligha nampn och åhre/ thet är hans heligha ord/ som oss salige göre/ medh alle Christelige och gode Kyrkieseeder/ vpråttet/ hwilket icke tilförrende/ här hoos oss/ så warit haffuer/ och förmedelst Gudz tillåtelse/ til thenne tijdh/ som och än nw/ thet samme så tilståndt och widh macht hållit haffuer.

Hans Kong: Maiest: haffuer och hulpit oss och thetta wårt Fädhernesland/ ifrå förbemälte Tyranny/ blodhtorstigheet/ vthösning/ jämmer och ålendigheet/ och kommet oss åter igen/ til fridh och roligheet/ godhe ordninger/ wåre Frijheter och Rättigheter/ och een fruchtbarlich Politie/ och ther hoos hållit oss widh Lagh och Rätt/ låfligen och wäl föreståndet/ regeret/ och til thenne tijdh oss ther widh beskyddet och beskärmet.

Wij

Wij haffue och / som offte tilförrende klarligen berört
är / H: M: Maiest: såsom wår rätte naturlige Öffrig-
heet / aff en frij wilie / och medh högste bidiende / förr än
wij H: Kong: Maiest: ther til bewäke kunde / för wår
rätte Herre och Konung annamet / vthwaldt / hyllet / swo-
rit / krönt och stadfäst / alt ordentligen / och effter thetta
Rijkes gamble Lagh och sedwaner / om hwilkit wij H:
K: M: här medh vppenbarligit witnesbyrd giffue wele.

Wij och Sweriges Rijkes vndersåter / åre och genom
H: Kong: Maiest: til wåre och oss ifrätagne / och aff
Konung Christiern / medh wold och orätt afträngde godz
och häffuor / hwar och en / som han haffuer hafft rätt til /
vthan alt wederlag / åter igen restituerede och tilkompne /
och haffue så theres ränter och rättigheter / alt sedhan oss
sielffue til gode och gagn nutit / bruket och behållit.

Vthi een Summa / så kunne wij jw icke wette / hwadh
som en högh Potentat eller Regent meere göre skulle / För-
ty alt sådant är oss til öffuerflödh / aff wår Konung och
Herre bewijset. Så haffuer och H: Kong: Maiest: titt
och offte / vthi then aller fahrligeste och förskräckeligeste
vmsorg / ja meere än schriffues och säyes kan / sigh effter all
förmögenheet / för alles wåres och wårt Rijkes wälferd /
och förloßningz skuld / vthsatt och wåget. Men j sanning
at säye / så haffuer H: Kong: Maiest: vthi thetta / såsom
några wrångwijse och arge menniskior H: Kong: Maiest:
medh wold och ogrund (thet wij för Gudh och all werl-
den betyge wele och kunne) gerne tilleggie wele / sin egen
nytte icke sökt / vthan alleneste Gudz åhre / och wår förlos-
ning meent / och än nw dagheligen fadherligen mener /
hwilket och the daghelige Konungzlige wärck och gernin-
ger / emoot oss och thetta Rijke nogh bewijse. Och effter alt
sådant kunnigt och vppenbart är / och wij thetta / på åhro-
nes och all tilbörligheetz wägna / bekenne skole och wele / så

H iij wele

wele wij åter här emoot / och twert om igen / effter Gudz budh / och på all rättwijsheetz wägna / högbemälte Kong: Maiest: til Swerige Konung Gustaff och hans Maiest: s Arffuinger / skadeligen / och icke Konung Christiern / hans Arffuinger / eller någen annen / för wår rätte Konung och Arffherre bekenne / Och wele j så mätte / thenne wår tilbörlige O'ffrigheet / Konung Gustaff / förmedelst Gudz tilhielp / hwadh som henne böör / och wij plichtige äre / såsom är troheet / hörsamheet och beredwillig vnderdånigheet göre och bewijse / och hoos henne vpsättie alles wåres lijff / godz och blodh.

Och wele wij nw här medh allom och hwar och en Christeligen til at öffuerwäge heemstält haffue thesse föreschreffne begge Regementer / emoot hwart annet at förlijke / och om wij vthaff förbemälte orsaker / icke medh rätt och större tilbörligheet / then samme hörige och lydige ware skole / hwilken wij medh Gudh och åhren / och på Eedz och plichts wägna / skyldige äre / såsom een sådane wår naturlige O'ffrigheet / som oss medh sitt lijff / leffuerne / godz och blodh / vthaff Tyrannij / ochristeligit blodzvthgiutelse / och wårt Fädhernesslandz ewige tienst / träldom och förtryckelse / som för ögon wore / förlosset haffuer / hoos Gudz helige ord behållit / läfligen och wäl medh Lagadommer och Rättwijse föreståndit / vthi fridh och hoos wåre Rättigheter beskärmet / som han och ellest / aff ett Gudhfruchtigt och Konungzligit moodh och mening är / medh ett berömligit leffuerne / gode Exempler / och alle Konungzlige dygder / wijsheet och förstånd rijkeligen begåffuet: än at wij en sådane / som then Konung Christiern är / hwilken ther til platt ingen rättigheet haffuer / som och oss och wårt Fädhernesland / platt at fördärffue tilsinnes war / och så gruffueligen medh thet oskyldige blodh rasade / och vthi många andre mätter tyranniserede / anname / eller ellest vthi någen mätte / beskattninger giffue / eller förfordring

göre

göre skole / och medh hwadh tilbörligheet eller åhre / osse / ler wårt Fädhernesland sådant wille stå til at göre.

Och wele wij nw ytermere stället in til then alzmechtige Gudh / som och wäl bewijsligit är / at wår Allernädigeste Herre / wij och wårt Fädhernesland / the dagher H: Kong: Maiest: regeret haffuer / och j alle wåre lijffzdager / och ellies / jw icke anners begeret och sökt haffue / vthan at hwar och en hoos sitt egit / roligen bliffue måtte. Thet kan och eller må H: Kong: Maiest: icke heller än osse medh någen fog vppålagt warda / at wij någens wälferd efterstådt haffue / eller något thet begåret / thervthaff oenigheet eller ofridh wäxe måtte / så wele wij och än nw gerne anners förståndne warda / eller vppå wåre sijde / til thet / hwar egenom orsaak / til skade eller fördärff giffues måtte / nödige medh wårt wetskap / vthi thet ringeste / tilskyndan göre / vthan hwar som hälst wij haffue kunnet styrkie / och förmeere frid och roligheet / ther til haffuer / til thenne dagh / på högbemälte Kong: Maiest: s och wårt Fädhernesslandz wägna / intet feel warit / ey heller feeles skal.

Hwadh och ellies / vthi tilbörlige wåger / Kong: Maiest: til Swerige för sigh / medh hans förwanter och wenner / så mykit som tilbörligit och oförwijteligit är (thesse skedde gerninger oansedde) andre bewijse och til wilie ware kan / thet samme wette wij icke anners / än vthan twiffuel til alt gott / och j oskadelige wåger skal befunnet warda / ändoch wäl sant är / at H: K: M: vthi mångehande måtte / mindre än medh någen sanning / fast sielsind / vthförd bliffuer / at H: Kong: Maiest: aff ett sådant oredeligt sinne och moodh ware skulle / at hans Maiestet all wenskap nästen vthslå skulle / och alleneste ware benägen / at skynde och åstad komme oroligheet / ofridh / och vpwäckie eller hijsse then ene part emoot then andre / och thet ene Stånndet emoot thet andre / medh flere sådane förförelser / alt j then mening / at göre H: Kon: Maiest: then ganske werld

affsin-

affsinnig och fiend / hwarvthöffuer H: Kong: Maiest: doch meer än wold och orätt skeer / såsom H: Kong: Maiest: thet samme och så / vthi sitt egit Tryck / något wijdere / städtligere och klarligere haffuer vthgå låtet och bewijst / ther hedhan wij och så thet samme wele här medh wijdere refereret haffue.

Men så mykit Konung Christierns tiltaal belanger / twiffler oss intet / at vthaff thenne länge berättelse och bewijsning / nogsambligen tilförnimmendes är / hwarföre och vthaff hwadh wichtige / rättmätige och oförwijtelige orsaker / wij platt intet tiltaal / vnder hwadh skijn thet helst måtte föregiffuit eller betänckt warda / förbemälte Konung Christiern eller någen annen / på hans wägna / til thetta Konungerijke Swerige / platt vthi ingen måtte / eller j thet aller ringeste tilstå eller städie wele. Så haffuer och samme Konung Christiern / hwarken på Gudz / eller någen Rättz eller tilbörlighetz wägna / något fog eller tiltaal ther til / icke heller haffue kan. Och vthaff thesse begrundede / städtlige och beständige orsaker / contestere eller vthsäye wij vppenbarligen / och på thet aller krafftigeste och endrechteligen / at wij vthöffuer sådana sanfärdige förklaringer och wåre rättigheter / förbemälte Konung Christiern / och the honom tilkomme / platt intet sådant tilstå wele eller kunne / thet kan oss och medh ingen rätt vppälaget warda / mykit mindre kunne wij någen Rättigheet honom eller them inryme / eller någen Brudskatt / försoning eller beskattning vthgöre / wij äre och j så måtte til sinnes (som wij thet och icke plichtige äre) thet samme aldeles oförkränckt at göre. Förty ther hwar och en Christrogen wille doch / som förberört är / betänckie / huru thet oss medh ähren anstå och förswarligit wara wille / at wij skulle träde ifrå wår naturlige Konung och Herre / hwilkens Maiestet och hans Liffzarffherrer wij loffuet och sworit haffue / och vthgöre the främmende / som ingen rättigheet ther til haffue / någen

någen Beskattning / Tribut eller försoning / effter wij doch til thenne tijdh högbemälte Kong: Maiest: som wår rätte Öffrigheet är / intet wijdere sielffue / än hwadh som wij aff ålder wane äre / och Cronones ypbyrd wara plåger / vthgiordt eller beskattet haffue: Ther til och / om hwar och en öffuerwåge wille / huru thet kunde ware wårt Fädhernesland tilgörende / synnerligen effter wij och wåre Förälldrer äre genom Konung Christiern / thetta Rijkes och alles wåres högste förmögenheter / ägedeler och barskaffter beröffuede och qwitte wordne / och han haffuer j så måtte oss alle vthi slijk oförwinnelig och ewig skade och fördärff infört / än nw för alt sådant någen skatt eller försoning honom göre. Förty / som förbemält är / så är jw / vthan orsaak / så ochristeligen medh wårt Fädhernesland aff Konung Christiern handlet och omgångit / at hwar wij sådant / j sådane måtte / som thet Tyranny på wåre Förälldrer / Schlecht och Wenner skeedt är / så slät lijde skulle / Ja och än therythöffuer och för sådant medh Brudskatt eller andre Beskattninger / tacksamme wara / så måtte dhå alt åhrligit folck tage ther aff orsaak / och oss för omanligit folck / ja Qwins personer eller Mödrer tilbörligen mißtänckie / och at wij ifrå naturen platt affsöndrede wara skole.

Så kunne wij och icke wette / medh hwadh fog / Konung Christiern eller hans Förwanter sådant fordra måge / Förty Konung Christiern haffuer aff begynnelsen / som föreschriffuit står / emoot thetta wårt Fädhernesland / såsom then / ther til ingen rätt hafft haffuer / som är medh wold och wälde at thet vndertryckie / sigh företaget / hållit hwarken bresff eller insigler / och sielff förwärcket Regementet / och sigh ther ifrå skilt / Skulle thet och nw hans Arffuinger tilkomme / eller förfallet bliffue: så hade the äffuen then samme Rätt. Så äre the och vthi Sweriges Rijke / hwarken födde / borne eller annamede / Som och wårt Fädherneslandz Koor och Wahl förstå-

cker sigh icke ther hedhan / at Fröker eller Qwinköns personer/ vthi sådane Arffligh förening/ skulle delachtige bliffue. Och om än fast Konung Christierns förschriffning/ skulle j then måtten fölgt warda / så haffuer hon doch hwarken krafft eller anseende / vthan är aldeles om intet/ Förty thet wille jw icke wara Konung Christiern tilbörligit/ någen at förschriffue Sweriges Rijke/ som honom icke tilhörde/Ther til så haffuer och Sweriges Rijke/medh thes Ständer eller vndersåter / aff sådane förschriffning platt intet wettet/ och henne hwarken hördt / bewilliget / annamet eller förseglet. Therföre (som nw offte sagt är) bliffue wij som ståndachtige/ ährligt vprichtigt folck/ effter Gudz försyyn och befalning / hoos wår naturlige infödde Konung / och hans Maiestatz vnge Liffzarffherrer / och förhoppes til Gudh/ at medh ähre/ rätt och tilbörligheet / må eller kan thet sam̃e oss plat vthi ingen måtte annorlunde än som rätt är / at wij skyldige och plichtige äre / som och wår ähre och redeligheet lijkmåtigt är/ vthtydt warda/ eller och för thenne orsaak / emoot högbemälte Kong: Maiest til Swerige/ oss och wårt Fädhernesland/ vthi andre wäger/ några anseende och begrundede orsaker / måge eller skole sökte warda/ hwilket wij oss och försee wele. Hwadh och elliest högbemälte Kong: Maiest: til Swerige / och wij samme Arffuinger och theres Förwante skylskap (thesse saker förvthan) til ähre / wenskap och godh wilie göre kunne/ och elliest vthi oförwijtelige wäger/ medh thet bäste/ til wilie och wenskap ware måtte / sådant warder H: Kong: Maiest: (thetta oanseedt) vthan twiffuel för sin Konungzlige person / icke afflåtendes / såsom och wij för wåre personer / effter tilbörligheet / ther til öffuerbödige äre/ och vthi ingen måtte wele feele late/ som förbemält är.

Hwar och til åffuentyrs så skee måtte / at wår tilbörlig Oeffrigheet/ högbemälte Kong: Maiest: til Swerige/ wårt Fädhernesland / och wij thesse förklaringer och wår

höge

höge rätt och obrätzligheet ingelunde niute kunne/ vthan at emoot oss/ vthan all fog eller rätt skulle jw ändeligen medh gerningerne orsaker företagne och sökte warda/ och vthi så måtte någen sigh vnderstå wille / at beweke emoot oss medh ilfundigheet och dichtede ord och taal/ några aff the höge Ständer / Wärdigheter och Conditioner / så at wårt Fädhernesland emoot Gudh och all tilbörligheet/ och förvthan alle orsaker måtte j mångehande måtte theregenom efftertrachtet bliffua: Så wele på högb:re Kong: Maiest:s til Swerige / och hans Maiest:s vnge Liffzarffherrers / wåre ordentlige Öffrigheters / och alles wåres och wårt Fädherneslandz wägna / wij oss/ til alle höge och Christelige Potentater/ Chur/ Förster/ och thes helige Romerske Rijkes j then Tydske och andre flere Nationer/ Ständer och almenneligen/ försee och aldeles förtröste/ och intet twifle / at hwar the til thet nådeligeste/ wenligen och flijteligen/ wåre sanfärdige Rättigheter/ orsaker/ och rättmätige beständige förklaringer öffueräwge wele/ warde the emoot H: K: M: och Sweriges Rijke j sådane saker/ vthi ingen måtte/ them til hielp eller bijståndt sigh beweke / öffuertale eller förmåge late / vthan såsom Christelige höge Öfferigheter / Potentater och låflige Churförster / Förster och åhrlige Ständer vthöffuer thet ochristelige och ynckelige Tyrannij/ såsom thet j längden förmält/ och wårt Fädernesland öffuergångit är/ medlidige ware wele/ och sigh til hiertet gå late. Och hwar så skee kunde / at här emoot/ vnder hwadh skijn/ thet och hälst skee måtte/ någen / thesse wåre sanfärdige förklaringer/ hemeligē eller vppenbarligen anröre wille / som doch medh grund och j sanning icke skee kan/ at j wele then samme platt ingen loffue tilställe/ vthan thesse wåre sanfärdige och beständige vnderwijsninger/ vthi theres begrundede wärde / til samme sakers rätte berättelse/ anname och behålle/ och annet hwadh ther emoot kan infördt eller sagt bliffue / ingen troo eller stadh giffue.

Förty at alt sådant som nw berört och vthtryckt är/skal och vthi sådane måtte / stadeligen bewijst warda/ som wij och eder alle samens/ efter hwars och ens wärdigheet/ Ständ/ Ähre och Conditioner / vppå thet aller vnderdåneligeste/ flitigeste och wenligeste bedhit / och här medh förmanet haffue wele/ och än mykit meere / om så skee kunde / at här vthöffuer måtte til åffuentyrs/ emoot wårt Fädernesland / thet wij oss ooch icke förse/ något sientligit företaget warda/ at j och hwar och en / wille sådant / j then bäste måtte/ vthi edhre Konungerijker/ Chur och Förstendömer/Land/ Herschafter / Städer och ämbeter icke tilstädie/ vthan förhyndre och affwärie / Såsom och her emoot Högbemelte Kong: Maiest: til Swerige wår Allernådigeste Herre/ medh hwars och ens Högheet / wärdigheet och wåsend/ vthi lijke och större måtte / medh all wenskap / godwilligheet/ gunst och nåde/ och alt gott förtiene/ förskylle och betänckiendes warder / och wij för wåre personer / och wårt menige Fädhernesland / och alle Sweriges Rijkes inbyggiere / wele och sådant ganske tienstachteligen / flijteligen/ wälwilleligen / wenligen / och medh alt gott förtiene och förskylle/ willige/öffuerbödige och benägne befundne warde. Thetta är skeedt och giffuit / vthi thenne almennelige Rijksdag / som vppå S. Pauli dagh Conuersionis, ther alle Rijkesens Rådh/ Ridderskap och menige Ständer/ Andelige och Werldzlige församblede wore vthi Strengnäs/ Åhr efter Gudz byrd / Twsende/ Femhundrede / Fyretiyo på thet Siwende.